

Statens tilbud

Forhandlingene om reindrifftsavtale for 2026/2027

26. januar 2026

Foto: Tom Gustavsen

Innhold

1	Innledning.....	4
2	Grunnlaget for forhandlingene.....	5
2.1	Innledning	5
2.2	Kravet fra Norske Reindriftsamers Landsforbund	5
2.3	Sametingets innspill	6
2.4	Reindriftspolitikken	6
2.5	Reindrifftsavtalen som reindriftspolitisk virkemiddel	7
3	Status og utvikling i reindriften	9
3.1	Innledning	9
3.2	Totalregnskapet for reindriftnæringen 2024 og budsjett for 2025	9
3.3	Resultatmål	9
3.4	Slakteuttak.....	14
3.5	Produktivitet.....	15
3.6	Prisutvikling.....	15
3.7	Markedssituasjonen	16
3.8	Tilpasning av reintallet til beitegrunnet	17
3.9	Grensekryssende reindrift mellom Norge og Sverige	17
3.10	Chronic Wasting Disease	18
4	Reindrifftsavtalen 2025/2026	19
4.1	Regnskap for reindriften utviklingsfond (RUF)	20
4.2	Mindreforbruk på post 75 og post 79 i 2025.....	22
4.3	Omdisponering Reindriften utviklingsfond	22
5	Statens tilbud til Reindrifftsavtalen 2026/2027.....	25
5.1	Innledning	25
5.2	Plan for Norge.....	25
5.3	Norsk økonomi	25

5.4	Skatt og avgift.....	26
5.5	Statens forhandlingsutvalgs prioriteringer	26
5.6	Forslag til bevilgning over statsbudsjettet 2027	31
5.7	Regelverk.....	31
5.8	Reindriftens utviklingsfond.....	31
5.9	Kostnadssenkende og direkte tilskudd.....	43
5.10	Velferdsordninger	47
5.11	Organisasjonstilskudd	48
6	Forhold utenfor rammen av forhandlingene.....	49
Vedlegg 1.	Fordeling av tilbudets ramme	50

1 Innledning

Statens forhandlingsutvalg viser til krav fra Norske Reindriftsamers Landsforbund til forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2026/2027, overlevert til Statens forhandlingsutvalg 8. januar 2026. Statens forhandlingsutvalg legger med dette frem statens tilbud og tilsvaer til Norske Reindrifftsamers Landsforbund sitt krav. Tilbudet legges frem som et grunnlag for videre forhandlinger.

Årets forhandlinger gjelder budsjettåret 2027. Bevilgningene innarbeides i statsbudsjettet på ordinær måte gjennom Prop. 1 S (2026-2027) for Landbruks- og matdepartementet. Stortingsproposisjonen om reindrifftsavtalen fremmes som tidligere for behandling i vårsesjonen.

Kapittel 2 gir en oversikt over grunnlaget for forhandlingene. Dette omfatter Hovedavtalen for reindrifften, Norske Reindrifftsamers Landsforbunds krav, Sametingets innspill og nærmere om reindrifftspolitikken. I kapittel 3 gis det en oversikt over status og utvikling i reindrifften. I kapittel 4 gis en oversikt over inneværende avtale, Reindrifftsavtalen 2025/2026 og forslag til omdisponeringer i inneværende avtale. Kapittel 5 er statens tilbud til Reindrifftsavtalen 2026/2027. Kapittel 6 omtaler forhold utenfor reindrifftsavtalens ramme. I vedlegget gis en oversikt over fordelingen av tilbudets ramme.

Statens forhandlingsutvalg viser også til Sametingets innspill til reindrifftsforhandlingene, og til møte mellom politisk rådgiver for Sametingspresidenten og politisk rådgiver i Landbruks- og matdepartementet 13. januar 2026. Der statens tilbud er i tråd med Sametingets innspill, er det synliggjort.

2 Grunnlaget for forhandlingene

2.1 Innledning

Reindrifftsavtaleforhandlingene gjennomføres etter bestemmelsene i Hovedavtalen for reindriften. Hovedavtalen ble inngått mellom staten ved Landbruksdepartementet og Norske Reindrifftsamers Landsforbund 26. februar 1993. I henhold til § 2 i avtalen skal Landbruks- og matdepartementet og Norske Reindrifftsamers Landsforbund føre forhandlinger om en løpende reindrifftsavtale med tiltak som tar sikte på en utvikling av reindrifftsnaeringen i samsvar med de til enhver tid vedtatte mål og retningslinjer for reindrifftspolitikken.

Partene fører forhandlinger om reindrifftsavtalen hvert år. Perioden for de årlige avtalene løper fra 1. juli til 30. juni. Forhandlingene skal ta utgangspunkt i en felles forståelse av næringens økonomiske situasjon. Som grunnlag for dette, utarbeider Økonomisk utvalg for reindriften et totalregnskap for reindriften. Hovedavtalen har åpnet for at partene kan kreve forhandlinger også om andre forhold enn de økonomiske virkemidlene. Dette er faglige, sosiale, organisasjonsmessige og andre spørsmål av betydning for utvikling av næringen mot de mål som er fastsatt for reindrifftspolitikken. Denne åpningen innebærer ikke at reindrifftsnaeringen, representert ved Norske Reindrifftsamers Landsforbund, kan fremme ethvert faglig krav i forbindelse med reindrifftsavtaleforhandlingene. Imidlertid kan Norske Reindrifftsamers Landsforbund løfte frem problemstillinger gjennom forhandlingene, og Landbruks- og matdepartementet kan bidra til at Norske Reindrifftsamers Landsforbund får tatt opp saken med rette fagdepartement.

I henhold til Hovedavtalen skal forhandlingene være sluttført innen 1. mars.

Ved brudd i forhandlingene fremmer staten, i henhold til Hovedavtalen, på eget grunnlag overfor Stortinget forslag om de tiltak og økonomiske rammer som skal gjelde for kommende avtaleperiode.

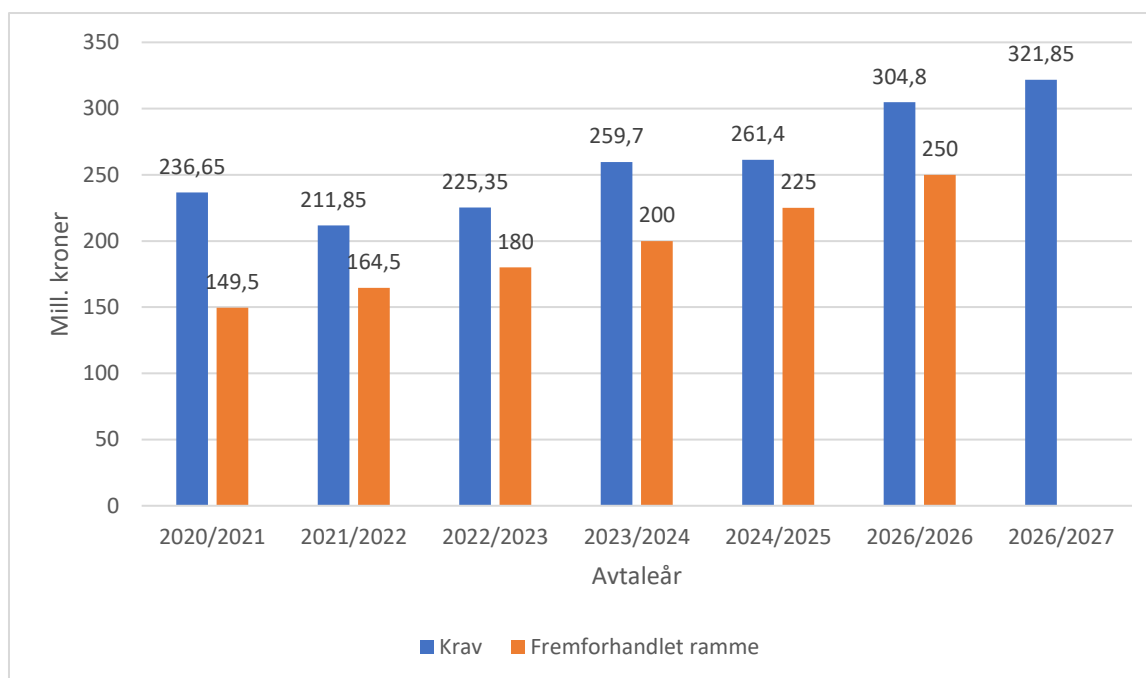
2.2 Kravet fra Norske Reindrifftsamers Landsforbund

2.2.1 Beskrivelse av kravet

Norske Reindrifftsamers Landsforbund overleverte 8. januar 2025 sitt krav til forhandlingene. Kravet har en ramme på 321,85 mill. kroner. Dette er en økning på 71,85 mill. kroner fra inneværende avtale (22 prosent). Figur 2.1 viser forholdet mellom fremforhandlet ramme og krav siden avtaleåret 2020/2021.

Kravet fra Norske Reindrifftsamers Landsforbund prioriterer areal, kompetanse og kapasitet, inntektsløft og utjevning, klimaendringer og klimatilpasning, og velferdstiltak. Det er blant annet foreslått å øke satsene for produksjonspremie og kalveslaktetilskudd, etablere et simleslaktetilskudd, utvide det særskilte tilskuddet til ungdom til alle under 30 som har rein i eget merke, og øke distriktstilskuddet. Det er også foreslått å styrke fagbrevordningen og HMS-tjenesten, og etablere tilskudd til avløsning ved sykdom.

Kravet omfatter også forhold som ligger utenfor reindrifftsavtalens ramme, og på andre departementers område.

Figur 2.1 Krav og fremforhandlet ramme 2020/2021 til 2025/2026 og krav 2026/2027

2.2.2 Statens forhandlingsutvalgs vurdering av kravet

Norske Reindriftsamers Landsforbunds krav til Reindrifftsavtalen 2026/2027 er omfattende, både når det gjelder økonomisk ramme og i tema innenfor avtalen som tas opp. I tillegg tas det opp en rekke tema som ligger utenfor avtalen. Statens forhandlingsutvalg har i tilbudet prioritert å omtale tema fra kravet som er direkte relevante for avtalen, og problemstillinger som kan drøftes under forhandlingene.

2.3 Sametingets innspill

Sametinget er observatør på statens side. I tillegg leverer Sametinget hvert år et innspill til forhandlingene, som er vedtatt av Sametingets plenum. Sametingets innspill ble presentert i møte mellom politisk rådgiver for Sametingspresidenten og politisk rådgiver i Landbruks- og matdepartementet 13. januar 2026. Sametinget mener avtalepartene må prioritere følgende tiltak i Reindrifftsavtalen 2026/2027:

- Klima, beredskap og innovasjon.
- Sikring av reindriftens arealgrunnlag.
- Kompetanseheving og rådgivning.
- Direkte tilskudd.

Der statens tilbud er i tråd med Sametingets innspill helt eller delvis, er det omtalt.

2.4 Reindriftspolitikken

Reindriftspolitikken bygger på Stortingets behandling av Meld. St. 32 (2016-2017). Stortinget behandler i tillegg reindriftspolitikken to ganger i året; ved den årlige reindrifftsavtaleproposisjonen og ved behandlingen av det årlige statsbudsjettet. I de to

foregående stortingsperiodene har det vært bred politisk enighet om vektleggingen av næringsretting og tilrettelegging for dem som har reindrift som hovedvirksomhet.

I regjeringens Plan for Norge fremgår det at regjeringen vil videreføre innsatsen for å styrke selvforsyningen av mat. Reindriften er en mulig nøkkelaktør i norsk matberedskap. Reinkjøtt utgjør ca. 1 prosent av rødt kjøtt som konsumeres i Norge, men selv om volumet er lite er reindriften som sentral beredskapsaktør særlig aktuell i de nordlige delene av Norge hvor annen matproduksjon på land er begrenset.

Reindriften er en desentralisert produksjon, noe som gir robusthet i krisesituasjoner hvor transport og forsyningslinjer kan svikte. Reinkjøttet bidrar derfor til lokal matsikkerhet i nordområdene. Samtidig bidrar reindriftsutøverne og personer i tilknytning til næringen til en bosetning i nordområdene og til at det er aktivitet og ferdsel i avsidesliggende områder. For at reindriften skal kunne spille denne rollen må reindriften ha rammevilkår som legger til rette for en bærekraftig næring. Dette omfatter alle dimensjoner av bærekraftig reindrift: økologisk, økonomisk og kulturell bærekraft.

2.4.1 Stortingets behandling av reindriftsavtaleproposisjonen de siste årene

Stortingets behandling av de siste års avtaleproposisjoner viser at en samlet næringskomité i hovedsak har støttet opp om regjeringens reindriftpolitikk. Videre at det er bred politisk enighet om vektlegging av næringsretting og tilrettelegging for dem som har reindrift som hovedvirksomhet.

Ved behandlingen av inneværende avtale, Reindriftsavtalen 2025/2026, støttet en samlet komité forslaget fra regjeringen, jf. Innst. 533 S (2024–2025) og uttalte:

«Komiteen vil understreke viktigheten av at reindriftsavtalen viderefører arbeidet for å utvikle reindriftnæringen som en rasjonell, markedsorientert næring som er bærekraftig i et langsiktig perspektiv, og påpeker videre viktigheten av at økologisk, økonomisk og kulturell bærekraft er likestilt.»

2.5 Reindriftsavtalen som reindriftpolitisk virkemiddel

2.5.1 Om utviklingen av reindriftsavtalen

Reindriftsavtalen er, ved siden av reindriftsloven, det viktigste redskapet for å følge opp målene og retningslinjene i reindriftpolitikken. I forhandlingene om reindriftsavtalen drøftes økonomiske spørsmål som er sentrale for utviklingen i næringen. I avtalen fastsettes retningslinjene for bruken av de økonomiske virkemidlene, ut fra reindriftslovens intensjon og bestemmelser, og ut fra de behov og utfordringer næringen til enhver tid står overfor.

Fra midten av 1970-tallet til midten av 1980-tallet var det en forholdsvis sterk vekst i tilskuddene over reindriftsavtalen. Tilskuddene ga reindriftsutøverne økt økonomisk trygghet og en mulighet til å videreutvikle reindriften som næring. Samtidig hadde tilskuddene en utilsiktet virkning ved at reintallet økte, og da særlig reintallet i deler av Finnmark. På 1990-tallet sto reintallstilpasningen i Finnmark, og reintalls- og inntektsfordelingen, sentralt når man drøftet innretningen av de økonomiske virkemidlene over reindriftsavtalen. Det viste seg etter hvert at innretningen av de økonomiske virkemidlene ikke hadde den ønskede effekten på reintallstilpasningen. Fra og med Reindriftsavtalen 2003/2004 ble derfor tilskuddsordningene lagt vesentlig om. Tilskuddene til siidaandeler og reinlag ble endret fra ordninger som i stor grad var faste beløp per siidaandel, til ordninger som premierer produksjon og verdiskaping. Dette innebærer at mens ordningene tidligere var knyttet til et minstekrav til produksjon (kg),

er dagens ordninger knyttet til verdien av det som produseres (kr). Videre er det rettet oppmerksomhet mot tiltak som skal legge til rette for økt slakting og omsetning av reinkjøtt, ved fortsatt å stimulere til reell markedsrettet produksjon og verdiskaping.

Disse hovedlinjene i tilskuddssystemet er opprettholdt. Dette har bidratt til å skape stabilitet og forutsigbarhet om ordningene over reindriftsavtalen. Reindriftsloven av 2007 gjorde det mulig å knytte virkemidlene over reindriftsavtalen tettere sammen med de lovbaserte virkemidlene for å nå de fastsatte reindriftpolitiske målene. Dette har vært særlig viktig i prosessen med reintallstilpasning, da siidaandeler som ikke har fulgt gitte reduksjonskrav ikke er tilskuddsberettigede. Videre er siidaandeler som bidrar til reintallsøkning utover fastsatt øvre reintall i en siida som hovedregel ikke tilskuddsberettigede. Reindriftsavtalen er dermed et viktig virkemiddel for å forhindre nye økninger av reintallet utover det som er økologisk bærekraftig.

Det har de senere årene vært en betydelig økning av den økonomiske rammen for reindriftsavtalen. Dette har gjort det mulig å gjennomføre flere tiltak som støtter opp om reindriften, og som kommer hele reindriften til gode. Her vises det til etablering av en HMS-tjeneste, Norske Reindriftsamers Landsforbunds rådgivningstjeneste i arealsaker og en helsetjeneste for rein. I tillegg ble avtalepartene i Reindriftsavtalen 2025/2026 enige om en satsing på rådgivning for reindriften, som innebærer at Norske Reindriftsamers Landsforbund tar en rolle i å legge til rette for rådgivning for reindriften.

Avtalepartene har siden 2017 gjennomført en omfattende satsing på beredskap i reindriften. Det er etablert et system med beredskapsutvalg sammensatt av næring og forvaltning, beredskapsfond og tilskudd til beredskap. Dette har lagt til rette for at næring og forvaltning har kunnet håndtere de omfattende beitekrisene siden 2020 på en måte som har lagt til rette for å ivareta både dyrevelferd og produksjon.

Økningen av rammen har dessuten lagt til rette for å støtte innhenting av kunnskap gjennom utredninger. Et eksempel på det er at avtalepartene har støttet et forskningsprosjekt for CWD, ved å dekke reindriftenes egenandel i prosjektet.

3 Status og utvikling i reindriften

3.1 Innledning

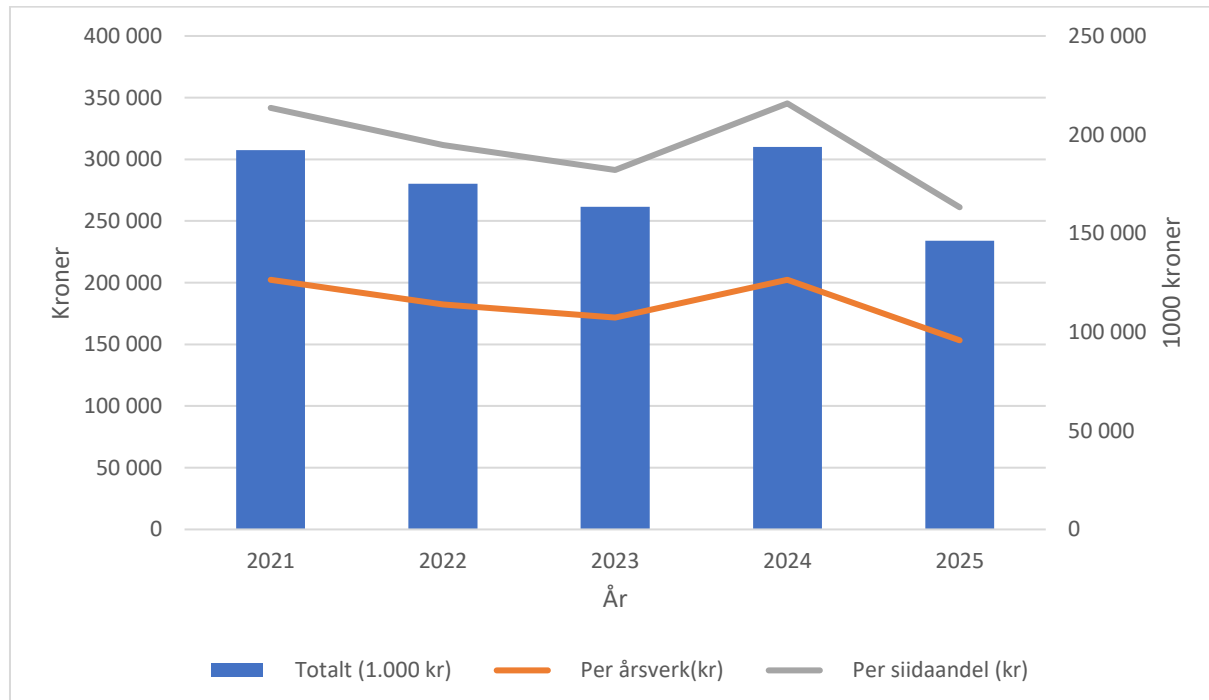
I dette kapitlet beskrives status og utviklingstrekk i reindriften. Kapitlet gir en oversikt over Totalregnskapet for reindriftnæringen 2024 og budsjett 2025, og en oversikt over enkelte særskilte tema.

3.2 Totalregnskapet for reindriftnæringen 2024 og budsjett for 2025

Økonomisk utvalg for reindriften er oppnevnt av Landbruks- og matdepartementet og Norske Reindriftsamers Landsforbund, og har til oppgave hvert år å legge fram et totalregnskap for næringen som utgjør det økonomiske grunnlagsmaterialet for reindriftsavtaleforhandlingene. Regnskapet gir en oversikt over verdiene som er skapt i næringen samlet sett ved utnyttelse av produksjonsfaktorene arbeid og kapital, og viser samlede inntekter, kostnader og resultat for hele reindriftnæringen i Norge.

3.3 Resultatmål

Figur 3.1 viser utviklingen i årsresultat fra 2021 til 2024 og budsjett for 2025. Fra 2023 til 2024 økte årsresultatet totalt med 30,2 mill. kroner. Budsjettet for 2025 anslår en reduksjon i årsresultatet på 47,5 mill. kroner.

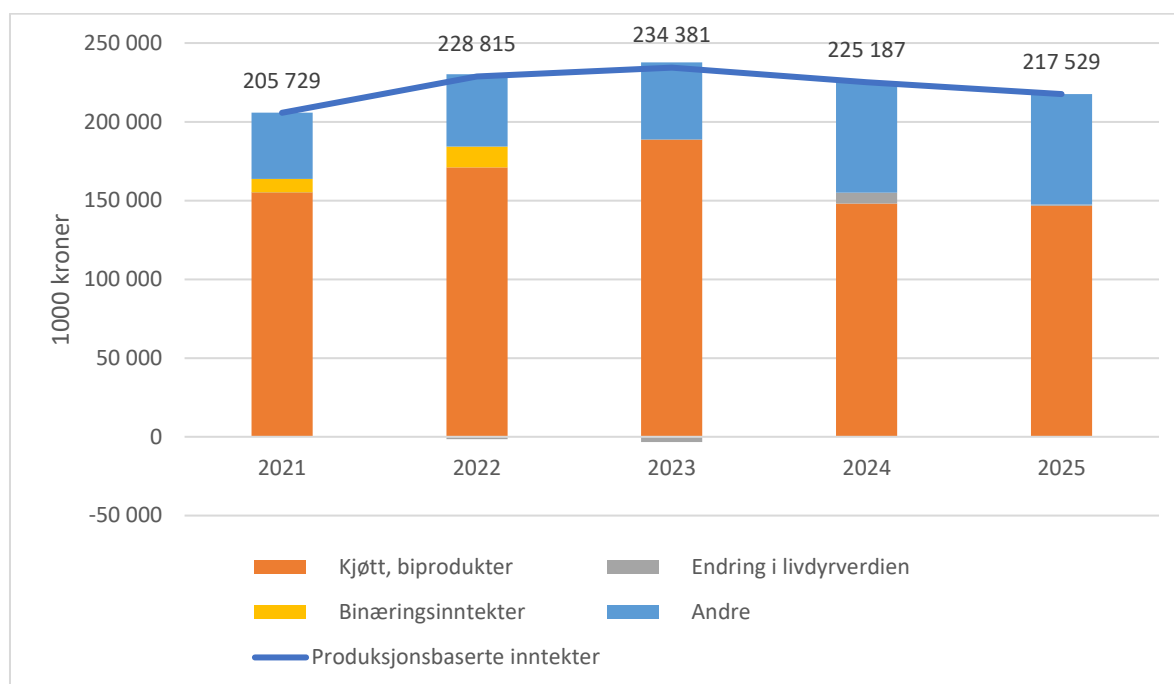

Figur 3.1 Årsresultat 2021-2024 og budsjett for 2025

Kilde: [Totalregnskap for reindriftnæringen. Regnskap 2024 med budsjett 2025.](#)

3.3.2 Inntekter

De totale inntektene ble redusert med 9,2 mill. kroner fra 2023 til 2024. Figur 3.2 viser de totale produksjonsbaserte inntektene, og hvordan disse er fordelt på kjøtt og biprodukter, binæringsinntekter og endring i livdyrverdien. Endring i livdyrverdien var negativ i 2022 og 2023. Binæringsinntekter er ikke med fra 2023 på grunn av endringer i datagrunnlaget for Totalregnskapet. Dette gjør at den totale produksjonsbaserte inntekten er noe lavere i Totalregnskapet enn den faktisk er.

Figur 3.2 Produksjonsbaserte inntekter i reindriftsnæringen 2021-2024 og budsjett for 2025

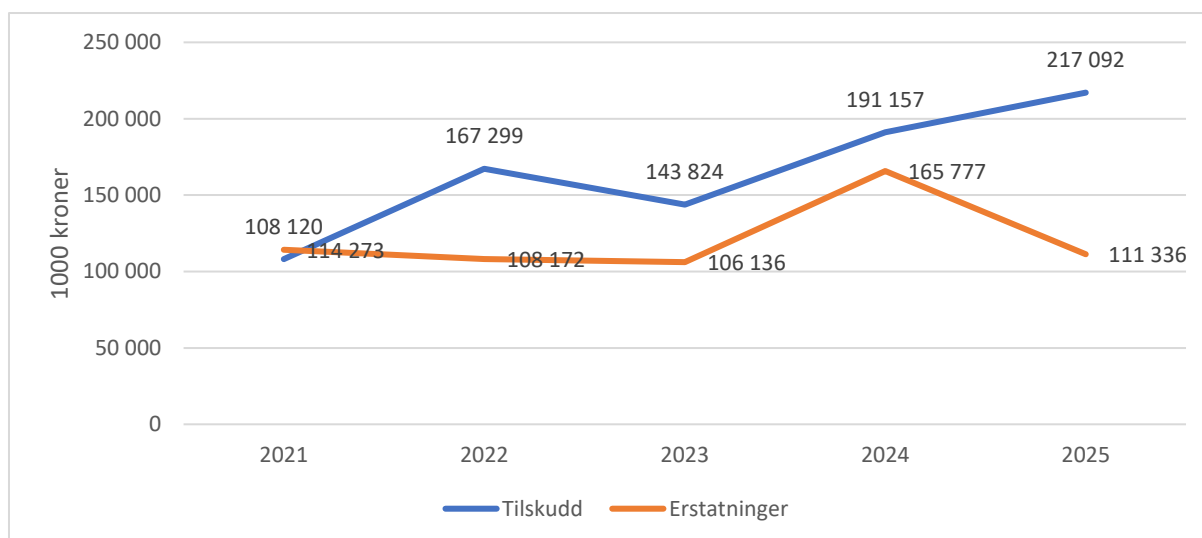
Kilde: Totalregnskap for reindriftsnæringen. Regnskap 2024 med budsjett 2025.

Variasjoner i reintallet fra år til år, sammenholdt med priser og gjennomsnittsvekter, skaper endringene i samlet livdyrverdi. For 2024 gir dette en økning på 6,9 mill. kroner sammenlignet med 2023.

Figur 3.3 viser tilskudd og erstatninger i reindriftsnæringen. Sum tilskudd øker fra 143,8 mill. kroner i 2023 til 191,2 mill. kroner i 2024.

I 2024 ble det gitt kompensasjon fra Forsvaret etter NATO-øvelsen Nordic Response i Vest-Finnmark. Dette er ført som erstatninger i Totalregnskapet og utgjør totalt 46 mill. kroner.

Totalt sett økte de samlede inntektene fra 484,3 mill. kroner i 2023 til 582,1 mill. kroner i 2024, en økning på 97,8 mill. kroner.

Figur 3.3 Tilskudd og erstatninger i reindriftsnæringen 2021-2024 og budsjett for 2025

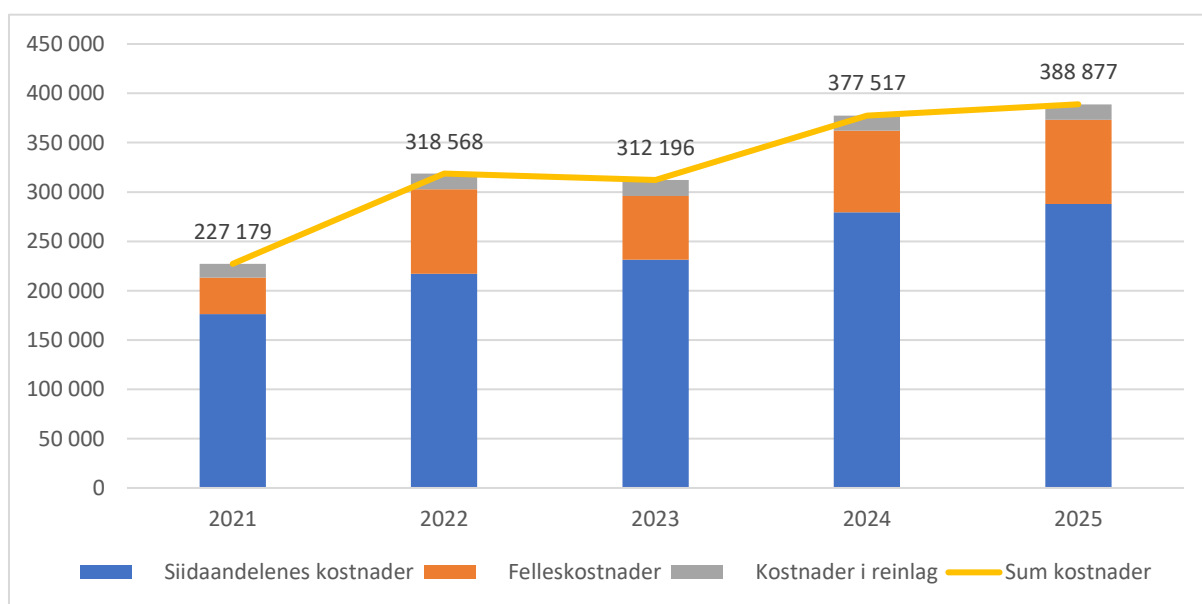
Kilde: Totalregnskap for reindriftsnæringen. Regnskap 2024 med budsjett 2025.

3.3.3 Kostnader

Figur 3.4 viser de totale kostnadene i næringen, fordelt på siidaandelenes kostnader, felleskostnader (distriktenes kostnader) og kostnader i reinlag. Kostnadene økte fra 2023 til 2024, og det var siidaandelenes kostnader som økte mest, med 48 mill. kroner. Felleskostnadene økte med 18,3 mill. kroner. Reinlagenes kostnader ble redusert med 1 mill. kroner fra 2023 til 2024.

I sum gir dette en økning av de totale kostnadene med 65,3 mill. kroner, fra 312,2 mill. kroner i 2023 til 377,5 mill. kroner i 2024.

Renter på lånt kapital økte fra 8,7 mill. kroner i 2023 til 10,9 mill. kroner i 2024, en økning på 2,2 mill. kroner.

Figur 3.4 Kostnader i reindriftsnæringen 2021-2024 og budsjett for 2025

Kilde: Totalregnskap for reindriftsnæringen. Regnskap 2024 med budsjett 2025.

3.3.4 Siidaandeler, reintall og årsverk

Antall siidaandeler i samisk reindrift er på 539 i 2024, det er én mindre enn i 2023. Reintallet økte fra 214 100 i 2023 til 215 000 i 2024.

Antall årsverk hos reinlagene er på 22 i 2024, samme nivå som i 2023.

3.3.5 Totalregnskapet for 2024 etter reinbeiteområde

Endringene fra 2023 til 2024 i totalregnskapets hovedposter per reinbeiteområde er som følger:

Øst-Finnmark: Årsresultatet reduseres med om lag 2,2 mill. kroner sammenlignet med 2023. De produksjonsbaserte inntektene reduseres med 17,7 mill. kroner. Tilskuddene øker med 19,3 mill. kroner. De totale erstatningene øker med 4,7 mill. kroner, herunder ligger kompensasjon/tilskudd fra Forsvaret. Totalt øker inntektene med 6,4 mill. kroner, og kostnadene øker med 12 mill. kroner. Antall siidaandeler er uendret på 166.

Vest-Finnmark: Årsresultatet øker med 18,5 mill. kroner sammenlignet med 2023. De produksjonsbaserte inntektene øker med 1,4 mill. kroner. Tilskudd øker med 15 mill. kroner, og erstatninger, herunder kompensasjon/tilskudd fra Forsvaret, øker med 46 mill. kroner. Samlet gjør dette at de totale inntektene øker med 62,5 mill. kroner. Kostnadene øker med om lag 44 mill. kroner. Antall siidaandeler er uendret på 213.

Troms: Årsresultatet reduseres med 2,2 mill. kroner sammenlignet med 2023. De produksjonsbaserte inntektene øker med 0,4 mill. kroner. Tilskudd øker med 3,6 mill. kroner og erstatninger reduseres med 1,1 mill. kroner. Kostnadene øker med 4,9 mill. kroner. Antall siidaandeler er uendret på 50.

Nordland: Årsresultatet øker med 1,2 mill. kroner sammenlignet med 2023. De produksjonsbaserte inntektene reduseres med 2,4 mill. kroner. Tilskudd øker med 2,6 mill. kroner, og erstatninger øker med 1,9 mill. kroner. Kostnadene øker med 0,7 mill. kroner. Antall siidaandeler er uendret på 41.

Nord-Trøndelag: Årsresultatet øker med 21,1 mill. kroner sammenlignet med 2023. De produksjonsbaserte inntektene økes med 9,8 mill. kroner. Tilskuddene øker med 5,2 mill. kroner sammenlignet med 2023, og erstatningene øker med 7 mill. kroner. Området øker sine kostnader med 0,7 mill. kroner. Antall siidaandeler er uendret på 39.

Sør-Trøndelag/Hedmark: Årsresultatet reduseres med 0,2 mill. kroner sammenlignet med 2023. De produksjonsbaserte inntektene reduseres med 0,8 mill. kroner og erstatningene øker med 2 mill. kroner. Tilskuddene øker med 2,7 mill. kroner. Kostnadene øker med 4 mill. kroner. Antall siidaandeler er uendret på 30.

Reinlag: Årsresultatet reduseres med 1 mill. kroner sammenlignet med 2023. De produksjonsbaserte inntektene er på om lag samme nivå som forrige år. Tilskudd reduseres med 1,1 mill. kroner og erstatninger reduseres med 0,9 mill. kroner. Kostnadene reduseres med 0,9 mill. kroner. Antall årsverk er uendret.

3.3.6 Siidaandelenes økonomi

Gjennomsnittlige nøkkeltall per siidaandel og per rein i de ulike reinbeiteområdene er presentert i tabell 3.1. Tabellen viser at det er store variasjoner mellom områdene.

Tabell 3.1 Gjennomsnittlige nøkkeltall per siidaandel

	Polmak/ Varanger	Karasjok	Vest- Finnm	Troms	Nordl.	Nord- Tr.lag	Sør- Tr.lag/ Hedmark
Kjøttinntekter per siidaandel (kroner)	475 705	156 918	188 063	114 613	138 202	287 244	770 622
Kjøttinntekter per rein (kroner)	872	382	515	437	411	806	1651
Tilskudd per siidaandel (kroner)	618 705	270 369	284 401	293 170	424 166	403 276	532 848
Tilskudd per rein (kroner)	1134	658	779	1119	1260	1131	1142
Erstatninger per siidaandel (kroner)	221 682	147 262	329 086	280 516	590 902	493 688	347 500
Erstatninger per rein (kroner)	406	359	901	1071	1756	1385	745
Totale inntekter per siidaandel (kroner)	1 341 000	629 787	923 867	824 277	1 374 452	1 695 048	1 739 839
Totale inntekter per rein (kroner)	2 459	1 534	2 529	3 146	4 084	4 756	3 728
Totale kostnader per siidaandel (kroner)	869 932	509 098	649 785	664 212	1 130 913	525 837	776 587
Totale kostnader per rein (kroner)	1595	1240	1779	2535	3360	1475	1664
Årsresultat per siidaandel (kroner)	433 634	120 697	257 559	142 382	220 276	1 148 888	941 094
Årsresultat per rein (kroner)	864	294	750	611	724	3 281	2 064
Reintall per siidaandel (kroner)	545	411	365	262	337	359	314
Inntekter utenfor reindriften per siidaandel (1 000 kr)	273	247	299	333	189	188	295

Kilde: Totalregnskap for reindriftsnæringen. Regnskap 2024 med budsjett 2025.

Tabell 3.1 viser store forskjeller i årsresultat per siidaandel mellom områdene. I 2024 varierer årsresultatet mellom 941 094 kroner per siidaandel i Sør-Trøndelag/Hedmark og 120 697 kroner per siidaandel i Karasjok.

Årsresultatet per siidaandel i 2024 økte totalt sammenlignet med året før. Tabell 3.2 viser utviklingen i årsresultatet for perioden 2021 til 2024.

Det var 397 siidaandelsledere som hadde reindrifftsfradrag i 2024. Dette utgjør 74 prosent av alle siidaandelsledere. Av disse var det 35 prosent som fikk fullt reindrifftsfradrag. Andelen siidaandelsledere som oppnådde fullt reindrifftsfradrag var i 2023 høyest i Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområde (88 prosent). Reindrifftsfradraget tilsvarte 54,2 mill. kroner i 2024.

Tabell 3.2 Årsresultat per siidaandel 2021-2024

Reinbeiteområde	2021	2022	2023	2024
Polmak/Varanger	859 188	680 167	520 297	433 634
Karasjok øst	168 932	43 806	208 494	81 230
Karasjok vest	186 029	169 675	57 535	115 009
Øst-Finnmark	360 614	267 034	227 672	189 844
Kautokeino øst	258 708	344 758	199 246	52 034
Kautokeino midt	176 136	133 614	128 877	245 740
Kautokeino vest	218 874	204 349	221 609	495 069
Vest-Finnmark	212 875	215 154	174 712	257 559
Troms	335 791	181 092	185 405	142 382
Nordland	396 095	544 264	192 006	220 276
Nord-Trøndelag	345 133	420 816	606 948	1 148 888
Sør-Tr/Hedmark	889 538	760 128	949 091	941 094
Reinlag*	606 499	647 224	872 664	825 836
Totalt	341 807	311 674	291 429	345 334

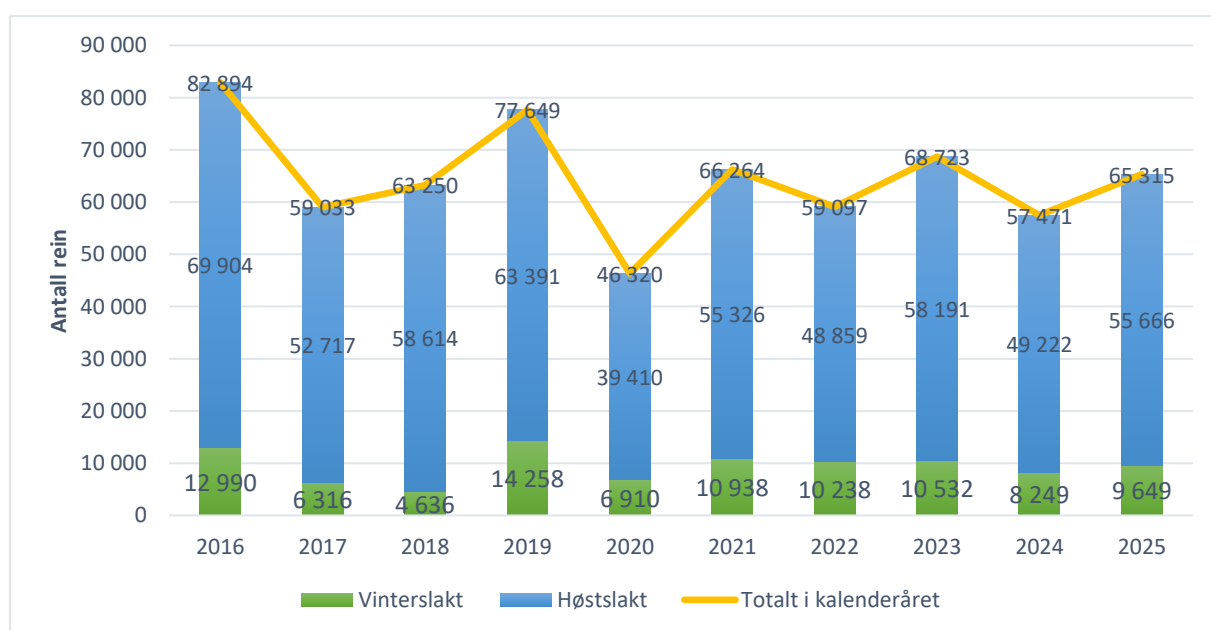
*Årsresultat per årsverk for reinlagene

Kilde: Totalregnskap for reindriftsnæringen. Regnskap 2024 med budsjett 2025.

3.4 Slakteuttak

Figur 3.5 viser at slakteuttaket i 2025 var på 65 315 rein. Dette er en økning fra 2024, da slakteuttaket var på 57 471 rein.

Innrapporterte data fra slakteriene for 2025 gir en gjennomsnittlig slaktevekt på 22,1 kg (22,6 kg i 2024) for alle slaktedyr. I driftsåret 2024/2025 var 80 prosent av slaktedyrene kalver (80 prosent i 2023/2024).

Figur 3.5 Antall slakt til slakteri per kalenderår 2016-2025

Kilde: Animalia

3.5 Produktivitet

Produktivitet uttrykkes i ulike sammenhenger som slakteuttak per livdyr i vårflokk (slakteproduktivitet) eller som slakteuttak per livdyr i vårflokk korrigert for reintallsendringer (totalproduktivitet). Dersom reintallet et år ikke endrer seg, vil de to produktivetsberegningene gi samme resultat.

Totalproduktivitet og slakteproduktivitet relatert til reintall kan fortelle mye om hvordan tilpasningen mellom rein og beite er i et område. Eksempelvis vil en høy totalproduksjon per livrein i vårflokk ofte innebære god kalvetilgang, lave tap og gode slaktevekter, mens en lav totalproduksjon per livrein gir signaler om lav kalvetilgang, høye tap og/eller lave slaktevekter.

Selv om det er en sammenheng mellom de to produktivetsmålene, kan en noe forenklet si at totalproduksjon per livrein er et mål for hvor effektiv en reinflokk er til å produsere reinkjøtt. Når en snakker om produktivitet, er maksimalt varig avkastning et sentralt begrep. Med maksimalt varig avkastning menes den tilpasning mellom reintall, beitegrunnlag og driftsform som gir den høyeste stabile avkastningen over tid uten å forringe beitegrunnlaget.

Tabell 3.3 viser produktivitet per livrein for de siste fem årene, beregnet både på grunnlag av slakteproduksjon og totalproduksjon. Beregningen for det siste driftsåret (2024/2025) bygger på reintall som ikke er korrigert og må derfor betraktes som et foreløpig anslag. Tabellen viser at det er betydelige forskjeller i produktivitet mellom områder og mellom driftsår. Det er også store variasjoner i produktivitet i de enkelte områdene.

I hele reindriften var det for driftsåret 2024/25 en nedgang i slakteproduksjon og totalproduksjon fra forrige driftsår. I et femårsperspektiv er årets tall på slakteproduksjon lik gjennomsnittet for perioden (7,1), mens årets tall på slakteproduksjon (7,3) er litt over snittet for perioden (7,1).

Tabell 3.3 Slakte- og totalproduktivitet for driftsårene 2020/2021 til 2024/2025

	Slakteproduktivitet per livrein (kilo per dyr)					Totalproduktivitet per livrein (kilo per dyr)				
	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25
Øst-Finnmark	5,8	7,8	6,7	7,0	6,2	6,2	7,8	6,4	7,5	6,5
Vest-Finnmark	4,1	5,1	5,7	6,4	6,0	3,9	5,2	5,4	6,5	6,1
Troms	3,6	4,8	5,4	5,1	4,9	3,3	6,6	5,2	5,4	5,5
Nordland	3,6	4,2	4,6	4,2	3,6	3,7	4,3	4,3	4,0	3,7
Nord-Trøndelag	7,8	7,4	8,0	7,0	7,6	7,6	7,1	8,3	6,5	7,5
Sør-Trøndelag	11,2	14,3	13,9	14,0	13,3	11,4	14,4	14,3	13,8	13,4
Reinlagene	17,7	20,5	19,0	18,2	20,8	19,4	18,3	21,5	20,0	20,6
Hele reindriften	6,0	7,4	7,3	7,6	7,1	5,7	7,5	7,1	7,7	7,3

Kilde: Ressursregnskapet for reindriftnæringen. For reindriftsåret 1. april 2024 – 31. mars 2025

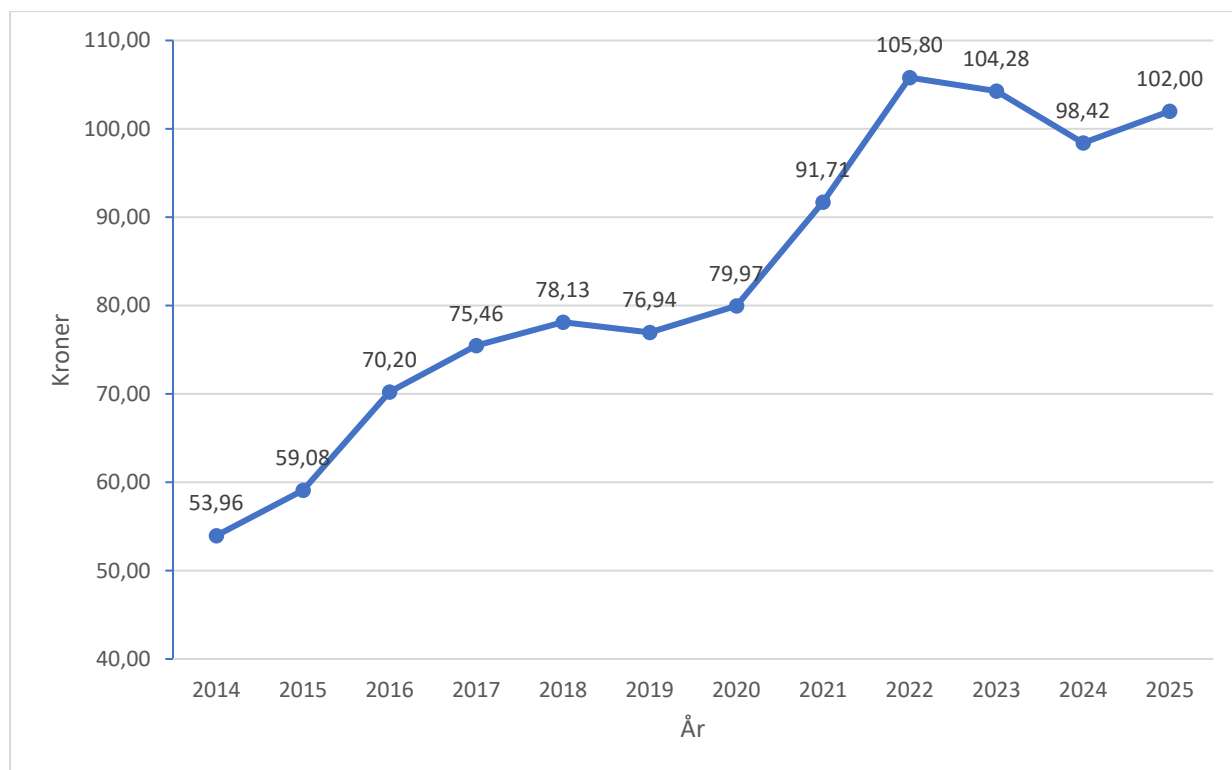
3.6 Prisutvikling

Basert på innrapporterte priser fra slakteriene har Økonomisk utvalg anslått en gjennomsnittspris på 102 kroner per kilo i 2025. Dette er en økning fra 2024, da prisen var 98,42 kroner per kilo. Figur 3.6 viser utviklingen i pris per kilo reinkjøtt fra 2013 til 2024, med prognose for 2025.

Frem til og med Reindriftsavtalen 2001/2002 var det definert en målpris for reinkjøtt. Importvernet for reinkjøtt var koblet til målprissystemet til reindriftsavtalen. Målprisen var styrende

for en eventuell administrativ tollnedsettelse, og størrelsen på tollsatsene ved slik nedsettelse. Etter ønske fra næringen, ble avtalepartene under forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2002/2003 enige om å oppheve målprisen på reinkjøtt. Etter dette har det vært fri prisdannelse på reinkjøtt innenfor det vernet importvernet har gitt. Siden 2003 er det heller ikke gitt anledning til import av reinkjøtt til redusert toll.

Den positive prisutviklingen i deler av perioden kan begrunnes blant annet med en sunn konkurranse i markedet for reinkjøtt. Det er likevel et sårbart marked. Få aktører gir redusert konkurranse om råstoffet. Høsten 2025 sto tre aktører for over 90 prosent av slaktingen av all rein. Få aktører vil kunne få negativ betydning for kjøp og salg av reinkjøtt, og for prisen til reineier.

Figur 3.6 Pris i kroner per kilo kjøtt omsatt via slakteri 2013-2024, med prognose for 2025.

Kilde: Totalregnskap for reindriftsnæringen. Regnskap 2024 og budsjett 2025.

3.7 Markedssituasjonen

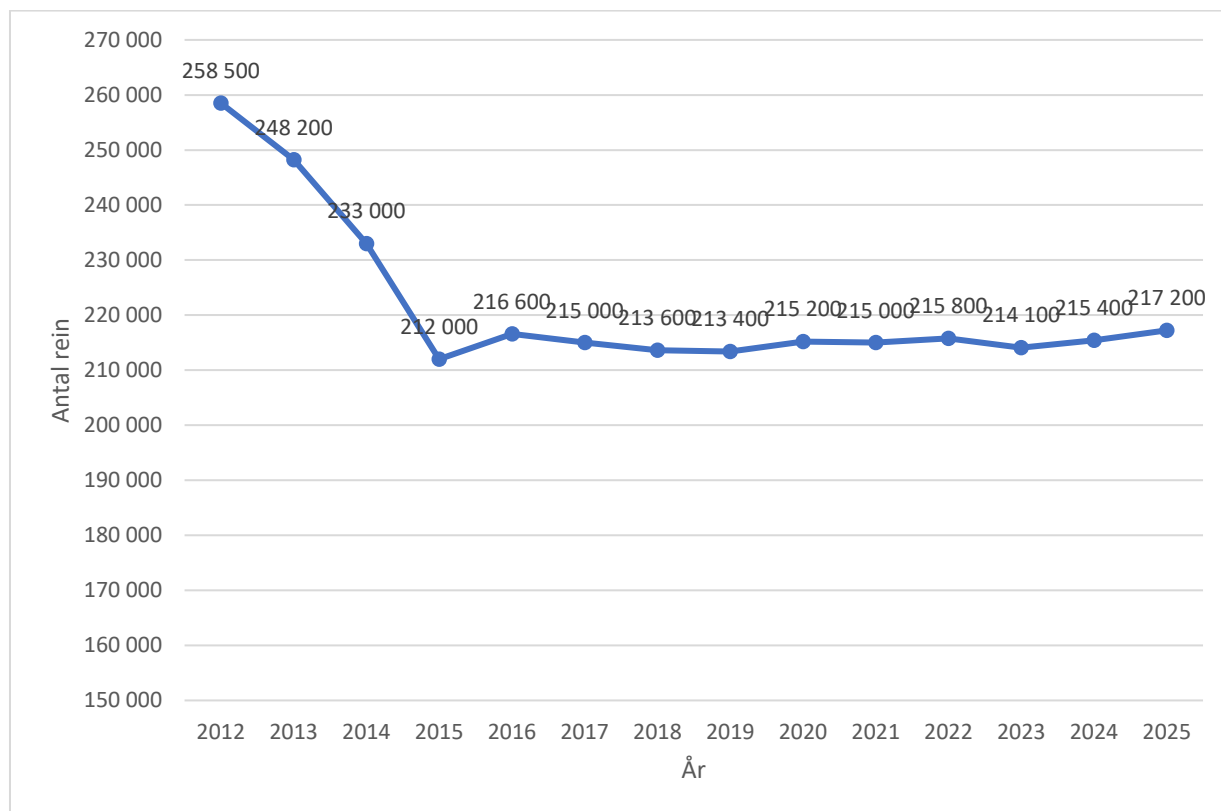
Per 1. november 2025 var det 685 tonn reinkjøtt (beinfritt) på lager hos bedriftene. Salget av reinkjøtt i september og oktober 2025 var på henholdsvis 155 tonn og 95 tonn. Til sammenligning var salget i de samme månedene i 2024 på 54 tonn og 100 tonn. Totalt sett var salget i september og oktober 2025 dermed 76 tonn høyere enn i samme periode året før. Samlet sett viser tallene at etterspørselen etter reinkjøtt har styrket seg, og at økt salg bidrar til å holde lagernivåene stabile.

Det er fremdeles en stor lagerbeholdning av reinskav, men lagerbeholdningen er noe lavere enn fjoråret til tross for økt slakting. Gjennom 2025 har lagrene av disse produktene vært høye, men gode salgstall på høsten har hatt en positiv innvirkning på skavbeholdningen. På nyåret var dette lageret i størrelsesorden 383 tonn.

3.8 Tilpasning av reintallet til beitegrunnlaget

Et reintall som er tilpasset beitegrunnlaget er avgjørende for å nå målet om en bærekraftig reindrift.

Figur 3.7 viser utviklingen i reintallet fra 2013 til 2025. Foreløpig reintall per 31. mars 2024 var 215 400 rein. Dette var en liten økning fra 2023. Det foreløpige reintallet per 31. mars 2025 er høyere, og ligger på 217 200 rein. Flere reinbeitedistrikter i Finnmark ligger nå over sitt øvre reintall. Disse blir fulgt opp gjennom reindriftsloven bestemmelser. Ressurser til å følge opp reintallet i Finnmark må fortsatt være en prioritert oppgave.

Figur 3.7 Korrigert reintall per 31. mars 2012-2024, beregnet reintall per 31. mars 2025

Kilde: Totalregnskap for reindriftnæringen. Regnskap 2024 med budsjett 2025.

3.9 Grensekryssende reindrift mellom Norge og Sverige

Siden 1972-konvensjonen opphørte å gjelde i 2005, har det ikke foreligget noen konvensjon om grenseoverskridende reindrift mellom Norge og Sverige. Fremforhandlet forslag fra 2009 var gjenstand for høringer i begge land samt drøftinger mellom landene, uten at man fikk avklart ulike spørsmål som ble reist. På svensk side har det vært foretatt omfattende utredninger av juridiske og økonomiske spørsmål. Det ble i 2017 meddelt fra svensk side at konvensjonsforslaget ikke kunne ratifiseres, og at forhandlinger burde gjenopptas med siktemål å få nødvendige justeringer i konvensjonen. Dette ble avvist fra norsk side.

Dagens situasjon med manglende konvensjon gir norsk reindrift utfordringer i den daglige driften. Noen reinbeitedistrikt opplever i praksis å bli stengt ute fra tidligere beiteområder i Sverige, samtidig som de opplever ulovlig beiting fra svensk reindrift på norske områder. I de

områdene som har etablert samarbeidsavtaler mellom norsk og svensk reindrift, gir fravær av en konvensjon manglende regler for et grenseoverskridende samarbeid. Ulike forvaltningssystemer mellom de to land er også lite tilfredsstillende for et slikt samarbeid, og dette går i praksis ut over norske reindriftsutøvere.

Grunnet manglende reinbeitekonvensjon med Sverige, har norske myndigheter stor oppmerksomhet på tiltak som skal bedre forholdene for norsk reindrift. Dette gjelder tiltak som bidrar til at svensk reindrift i Norge utøves i tråd med norsk lov, og som på den måten i større grad sikrer den norske reindriften tilfredsstillende og forutsigbare driftsvilkår.

De ansvarlige statsrådene i Sverige og Norge hadde et møte om den grensekryssende reindriften i forbindelse med Nordisk ministerråds møte i Tromsø sommeren 2022. Under dette møtet ble ministrene enige om at en manglende konvensjon skaper utfordringer knyttet til den grensekryssende reindriften. De ble derfor enige om en videre prosess og dialog for å se på mulige løsninger som ivaretar reindriftsinteressene i begge land. Arbeidet skulle ta utgangspunkt i den fremforhandlede konvensjonen fra 2009.

Siden møtet i Tromsø har embetsverket i Norge og Sverige hatt flere møter hvor man har sett på ulike problemstillinger og mulige løsninger i tråd med oppdraget som ble gitt i overnevnte enighet. En omforent løsningsskisse ble presentert for norske og svenske samiske interesser 15. august 2025. Etter dette har embetsverket i Norge og Sverige arbeidet videre med en løsningsskisse om norsk-svensk reinbeitekonvensjon. Embetsverket i Sverige har imidlertid gitt tilbakemelding til Norge om at de har behov for ytterligere avklaringer knyttet til løsningsskissen før saken kan tas videre. Ettersom det er lagt opp til en parallell prosess i Norge og Sverige, avventes nå avklaringene fra Sverige.

3.10 Chronic Wasting Disease

Chronic Wasting Disease (CWD) er en av de mest alvorlige sykdommene hos dyr vi noen gang har hatt i Norge. Det finnes ingen behandling for sykdommen, som er dødelig for hjortedyr. Siden første funn av CWD på reinsdyr i Nordfjella i april 2016 og uttaket av bestanden i sone 1 i Nordfjella vinteren 2017/2018, er det gjort en omfattende jobb for å kartlegge og bekjempe forekomsten av sykdommen. Skrantesjuka er påvist to ganger hos villrein felt under jakt på Hardangervidda i henholdsvis 2020 og i 2022. Det siste tilfellet som var hos en simle er spesielt alvorlig, fordi det betyr at det er en større sannsynlighet for spredning i bestanden. Det er ikke gjort funn i jakten 2025. For å sikre levedyktige bestander av villrein og hindre smitte til andre hjortedyr og reindriften er målsettingen å begrense og om mulig utrydde klassisk CWD.

Tap av næringsgrunnlag som følge av CWD-smitte vil ha store konsekvenser for økonomien i reindriftnæringen og for den samiske reindriftskulturen. Den nomadiske driftsformen i den samiske reindriften medfører høy risiko for at smitten spres til store områder. Videre vil håndteringen og iverksettelsen av tiltak kompliseres der det foregår grensekryssende reindrift.

Det er avgjørende å videreføre tiltak for å hindre spredning av smitte til nye områder, inkludert i forbindelse med reetablering av villrein i Nordfjella. En egen arbeidsgruppe skal vurdere hvordan vi skal få tilbake villreinen i Nordfjella sone 1 på en trygg måte. Videre er det avgjørende å ha nødvendig kompetanse og beredskap for håndtering av et mulig smittetilfelle i reindriften. Statens forhandlingsutvalg viser til Mattilsynets beredskapsplan for skrantesjuka i reindriften. Statens forhandlingsutvalg understreker viktigheten av at reindriften gjør seg kjent med planen, samt at Mattilsynet løpende oppdaterer planen ved behov.

4 Reindrifftsavtalen 2025/2026

Inneværende avtale, Reindrifftsavtalen 2025/2026, har en ramme på 250 mill. kroner. Dette var en økning på 25 mill. kroner fra Reindrifftsavtalen 2024/2025. Avtalepartenes hovedprioriteringer er direkte tilskudd, ivaretagelse av reindriffts arealer, rådgivning for reindrifften og klimatilpasning og beredskap. Hovedprioriteringene skal styrke rammevilkårene for de reineierne som har reindrifft som hovedvirksomhet.

De direkte tilskuddene ble økt med 14,9 mill. kroner. Satsen for produksjonspremien ble videreført med 41 prosent. Avtalepartene er enige om at i en situasjon der prisene øker, kan satsen for produksjonspremien settes ned. Inntektsgrunnlaget for beregning av produksjonspremien ble også videreført.

Satsen for kalveslaktetilskuddet ble økt fra 700 kroner per kalv til 740 kroner per kalv. I tillegg ble det innført en differensiering i satsen for kalveslaktetilskuddet. Differensieringen baseres på et kvalitetskrav, som bygger på klassifiseringssystemet for reinkjøtt, og EUROP-klassene. Kvalitetstillegg for kalveslakt i klasse O+ til E+ ble satt til 100 kroner. Inntektsgrensen for ektefelle/samboertillegget ble hevet fra 300 000 kroner til 400 000 kroner.

Det ble innført en ny tilskuddsordning for kompensasjon for veibruksavgift på bensin. Tilskuddet skal kompensere for veibruksavgift på bensin for ikke-veigående kjøretøy. Tilskuddet gis som kompensasjon for veibruksavgift på bensin basert på produksjon, og fastsettes etter intervaller for slakteuttak per siidaandel.

Distriktstilskuddet ble økt med 5,6 prosent. For det faste grunnbeløpet utgjorde dette en økning på 14 000 kroner, fra 250 000 kroner til 264 000 kroner. Grunnbeløpet for distrikt 17 ble økt til 385 500 kroner, distrikt 16 til 457 000 kroner, distriktene 30A, 30B og 30C til 457 000 kroner, Femunden reinbeitedistrikt til 148 500 kroner, og reinlagene til 251 000 kroner. Økningen legger til rette for at reinbeitedistriktene kan fylle en sekretærfunksjon eller kjøpe sekretærtjenester.

Satsen for tilskudd til avløsning ble økt fra 60 000 kroner til 80 000 kroner.

Avtalepartene ble enig om en endring i ordningen for ekstraordinært tilskudd til beredskap, som innebærer at reindrifften selv skal være ansvarlig for å håndtere en beitekrise i de første 30 dagene av en beitekrise. For å legge til rette for dette styrkes tilskuddet til distriktenes beredskapsfond. I tillegg ble det sentrale beredskapsfondet økt med 5 mill. kroner til 15 mill. kroner.

Organisasjonstilskuddet til Norske Reindrifftsamers Landsforbund ble økt fra 8,6 mill. kroner til 10,5 mill. kroner. Økningen skal legge til rette for at Norske Reindrifftsamers Landsforbund kan gjennomføre kurs og webinarer, og tilby rådgivning for reindrifftsnaeringen. Økningen skal også legge til rette for at Norske Reindrifftsamers Landsforbund kan styrke sin kommunikasjon og informasjon om ordninger over reindrifftsavtalen. Videre skal økningen også bidra til at Norske Reindrifftsamers Landsforbund skal videreføre arbeidet mot hets og rasisme som en del av sin virksomhet.

Avsetningen til frie midlene til disposisjon for styret for Reindrifftsens utviklingsfond ble videreført. Avtalepartene er enige om at de frie midlene skal legge til rette for en satsing på infrastrukturtiltak, som et tiltak for klimatilpasning i reindrifften. Det ble gjort flere endringer i forskrift for Reindrifftsens Utviklingsfond, som en oppfølging av at avtalepartene i Reindrifftsavtalen 2024/2025 ble enige om å nedsette en arbeidsgruppe som skulle gjennomgå forskriften. Det ble blant annet innført en øvre tilskuddsprosent for ordninger under forskriften, og åpnet for at tilskudd ved tap av rein i ulykke kunne innvilges siida eller reinbeitedistrikt.

Avsetningen til konflikthforebyggende tiltak ble økt med 1,5 mill. kroner, til 3 mill. kroner.

Avtalepartene styrket rådgivningstjenesten i arealsaker og økte avsetningen med 1 mill. kroner. Sammen med blant annet økning i organisasjonstilskuddet til Norske Reindriftsamers Landsforbund, inngår denne økningen i avtalepartenes prioritering av rådgivning. Videre ble avsetningen til helsetjeneste rein og rådgivningstjenesten i arealsaker videreført.

Avtalepartene økte avsetningen til markedstiltak med 0,5 mill. kroner. Avtalepartene ble også enige om et nytt mandat for Markedsutvalget for reinkjøtt. Avtalepartene ser det som viktig at ordninger som støtter opp om tilleggsnæringer i reindriften og som finansieres over reindrifftsavtalen er koordinert og drar i samme retning. Avtalepartene ble enige om at det skulle legges til rette for et felles møte mellom Markedsutvalget, Utviklingsprogrammet, Ut på Vidda og Reindriftens utviklingsfond. Avtalepartene ble enige om at Utviklingsprogrammets reindel skulle utredes i 2025.

4.1 Regnskap for reindriftens utviklingsfond (RUF)

Foreløpig regnskap for Reindriftens utviklingsfond viser et underskudd på 10,7 mill. kroner i 2025. Tabell 4.1 viser resultatet for fondet for 2023 og 2024, foreløpige tall for 2025 og gir en prognose for 2026.

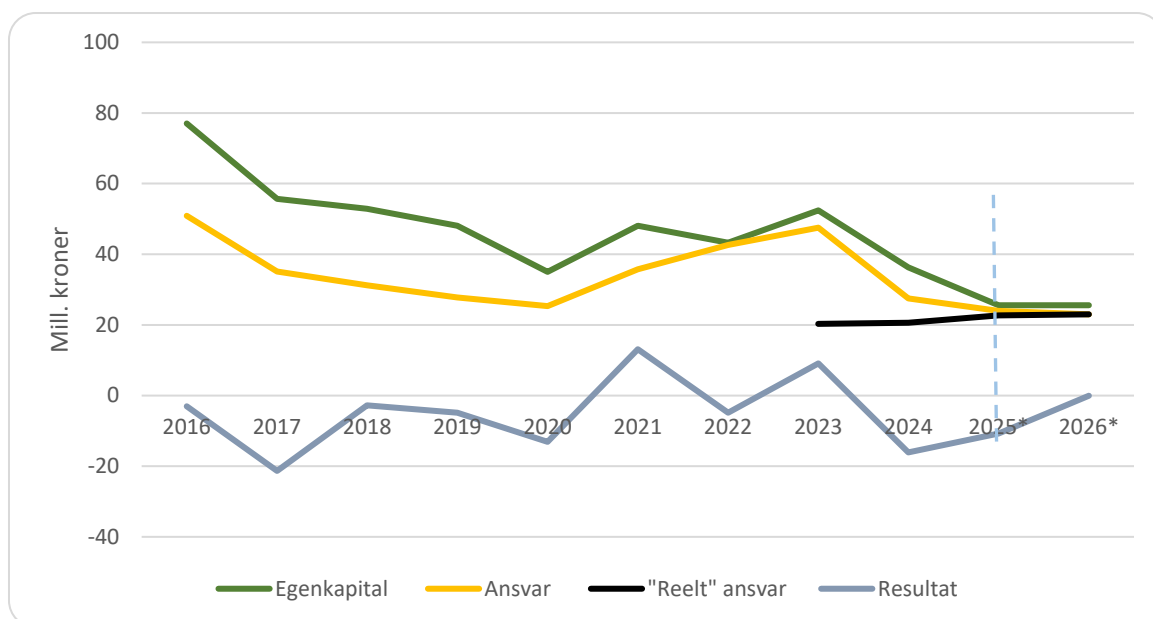
Tabell 4.1 Resultat Reindriftens utviklingsfond 2023-2025 og prognose 2026

Resultat	2023	2024	2025*	2026*
Tildeling over reindrifftsavtalen	59 700 000	65 750 000	73 900 000	81 800 000
Overføringer	6 957 000	1 500 000	14 600 000	0
Tilleggsbevilgninger	0	2 000 000	0	0
Renteinntekter bank ¹	1 776 730	1 932 718	1 489 043	1 000 000
Tilbakebetaling lån	0	30 300	30 300	30 300
Innbetalt prammeavgift	484 768	317 805	430 417	400 000
Andre innbetalinger	0	715 700	1 725 962	500 000
Sum inntekter	68 918 498	72 246 523	92 175 723	83 730 300
Utgifter (utbetaling vedtatte tildelinger)	59 317 434	87 755 089	102 329 548	83 150 300
Adm. RUF-styret og Økonomisk utvalg	496 109	580 014	568 877	580 000
Sum utgifter	59 813 543	88 335 103	102 898 425	83 730 300
Resultat	9 104 955	-16 088 580	-10 722 702	0

*Foreløpige tall for 2025 og prognose for 2026 per 7. januar 2026

¹ Fratrullet rentekostnad bank på 11 480 kroner for 2025

Figur 4.1 viser utviklingen i resultat, ansvar og egenkapital for Reindriftens utviklingsfond i perioden 2016 til 2025 med en prognose for 2026. Resultatet i perioden har vært varierende, med flere år med negativt resultat.

Figur 4.1 Utvikling økonomiske hovedtall Reindriftens utviklingsfond 2016-2025, prognose 2026

*Foreløpige tall for 2025 og prognose for 2026 per 7. januar 2026

Fondets ansvar per 31. desember 2025 utgjør 24,0 mill. kroner. Med ansvar menes det som er avsatt av avtalepartene, men foreløpig ikke utbetalt, tilbakeført eller omdisponert på ulike ordninger. Ansvaret inngår ikke i fondets balanse. Årsaken er at vedtatte tildelinger utgiftsføres i sin helhet ved utbetaling. Både resultat og balanse må derfor sees i sammenheng med fondets ansvar.

Statens forhandlingsutvalg presiserer at ansvaret omfatter alle vedtatte avsetninger som er gjort av avtalepartene og styret for Reindriftens utviklingsfond, uavhengig av om det er gitt bindende tilsagn om tilskudd. Den delen av ansvaret som er knyttet til bindende tilsagn er på 20 mill. kroner. Dette er det reelle ansvaret.

Fondets balanse er vist i tabell 4.2. Eiendelssiden består av beholdningen i Norges Bank. Ettersom fondet ikke har noen gjeld, er egenkapitalen lik bankbeholdningen. Prognosen for 2026 er basert på de forutsetningene som ligger i Reindrifftsavtalen 2025/2026, og hensyntar ikke endringer i løpet av året.

Tabell 4.2 Reindriftens utviklingsfond - balanse 2023-2026

Balanse	2023	2024	2025*	2026*
Innestående i Norges Bank per 31.12.	52 391 734	36 297 091	25 574 389	25 574 389
Sum eiendeler	52 391 734	36 297 091	25 574 389	25 574 389
Gjeld	6 063	0	0	0
Egenkapital	52 385 671	36 297 091	25 574 389	25 574 389
Sum gjeld og egenkapital	52 391 734	36 297 091	25 574 389	25 574 389

*Foreløpige tall

4.2 Mindreforbruk på post 75 og post 79 i 2025

Tabell 4.3 og 4.4 viser bevilgning og forbruk på statsbudsjettet kapittel 1151 Til gjennomføring av reindriftsavtalen, post 75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd og 79 Velferdsordninger.

Tabellene viser et mindreforbruk i 2025 på 4,5 mill. kroner på post 75 og 0,04 mill. kroner på post 79. Dette gir et totalt mindreforbruk på kapittel 1151 på 4,6 mill. kroner.

Tabell 4.3 Kapittel 1151 post 75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd, 2025

	Budsjett 2025	Regnskap 2025	Mindreutgift/ Merutgift
Overført mindreforbruk fra 2024	8 205 000	-	8 205 000
Overført til post 51 i 2025	-13 200 000	-	-13 200 000
Distriktstilskudd	37 100 000	34 968 500	2 131 500
Produksjonspremie	56 300 000	48 795 178	7 504 822
Kalveslakttilskudd	35 700 000	30 156 242	5 543 758
Særskilt driftstilskudd til ungdom	2 200 000	2 000 000	200 000
Særskilt driftstilskudd til kvinner med egen siidaandel	1 100 000	640 000	460 000
Etableringstilskudd	5 200 000	4 378 719	821 281
Ektefelle-/samboertilskudd	800 000	270 000	530 000
Ekstraordinært tilskudd til distriktenes beredskapsfond	0	7 655 310	-7 655 310
Totalt	133 405 000	128 863 949	4 541 051

Tabell 4.4 Kapittel 1151 post 79 Velferdsordninger, 2025

	Budsjett 2025	Regnskap 2025	Mindreutgift/ Merutgift
Overført mindreforbruk fra 2024	617 000	-	617 000
Overført til post 51 i 2025	-1 400 000	-	-1 400 000
Tidligpensjon	2 300 000	2 350 309	-50 309
Avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall	1 300 000	430 000	870 000
Tilskudd til sykepengeordningen	500 000	500 000	0
Totalt	3 317 000	3 280 309	36 691

Under forutsetning av at ubrukte midler på kapittel 1151 post 75 og post 79 blir overført til 2026, foreslår Statens forhandlingsutvalg at de ubrukte midlene benyttes til å dekke tilskudd for 2025 som ikke var ferdigbehandlet ved årsskiftet og som skal utbetales i 2026.

4.3 Omdisponering Reindriftens utviklingsfond

Dersom avtalepartene ikke har avtalt noe annet, eller midlene er bundet opp som ansvar, skal ubrukte midler på ordninger i Reindriftens utviklingsfond tilbakeføres til fondet. En ny gjennomgang av fondet har vist at det er ubrukte midler fra tidligere år som kan omdisponeres. Tabell 4.5 viser tidligere avsetninger som kan omdisponeres.

Tabell 4.5 Omdisponering av tidligere avsetninger og overføringer, Reindriftens utviklingsfond

Avsetning	Kroner
Pramming	692 550
Møter beredskapsutvalg	278 217
Hets og rasisme	268 196
CWD-prosjekt	57 000
Totalt	1 295 963

For avsetningen til prosjektet motstandsdyktighet mot CWD overføres 0,5 mill. kroner av mindreforbruket i 2025 til 2026.

Mindreforbruket på totalt 1 041 888 for tilskudd til frakt av rein og tilskudd til rapportering av rein overføres fra 2025 til 2026. Fra 2027 vil disse tilskuddsordningene flyttes til kostnadssenkende og direkte tilskudd.

4.3.2 Bruk av omdisponerte midler

Arbeidsgruppe klimatilpasning

En arbeidsgruppe leverte i 2023 rapporten *Klimatilpasning i reindriften* til forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2024/2025. Arbeidsgruppen vurderte hvilke hovedutfordringer klimaendringene skaper for reindriften, aktuelle tiltak og virkemidler for klimatilpasning i reindriften, og identifiserte behov for ny kunnskap.

Statens forhandlingsutvalg viser til at Norske Reindrifftsamers Landsforbund i sitt krav foreslår å etablere en arbeidsgruppe for å utrede konkrete klimatilpasningstiltak for reindriften. Statens forhandlingsutvalg foreslår at det settes av 0,5 mill. kroner i 2026 til en arbeidsgruppe, og ønsker å diskutere hvordan en slik arbeidsgruppe kan bidra til å følge opp noen av tiltakene i rapporten fra 2023.

Utredning av direkte tilskudd

Statens forhandlingsutvalg viser til at de direkte tilskuddene i hovedsak har vært uendret i en lang periode. Økningen av rammen har vært betydelig, og Statens forhandlingsutvalg mener det er grunn til å se nærmere på hvordan utviklingen i tilskuddsordningene har bidratt til utviklingen i produksjon og lønnsomhet i reindriftnæringen. Statens forhandlingsutvalg foreslår at avtalepartene blir enige om et mandat for en slik utredning i løpet av forhandlingene, og foreslår at det settes av 0,5 mill. kroner til en slik utredning i 2026. Utredningen vil være grunnlag for avtalepartenes vurdering av eventuelle endringer i tilskuddsordningene i Reindrifftsavtalen 2027/2028 med sikte på å styrke produksjon og lønnsomhet i næringen.

50-årsjubileum for Hovedavtalen

Hovedavtalen for reindriften ble inngått mellom Norske Reindrifftsamers Landsforbund og staten i 1976. Hovedavtalen ble lagt frem for Stortinget i St.prp. nr. 170 (1975-1976) 4. juni 1976 godkjente Stortinget Hovedavtalen, og ga Landbruksdepartementet fullmakt til å forhandle med Norske Reindrifftsamers Landsforbund om toårige avtaler. Hovedavtalen ble revidert i 1993. Statens forhandlingsutvalg ønsker å markere at det er 50 år siden Hovedavtalen

ble inngått, og ønsker å diskutere under forhandlingene hvordan en slik markering kan gjennomføres. Statens forhandlingsutvalg foreslår at det settes av 0,3 mill. kroner til en markering av 50-årsjubileum for Hovedavtalen for reindriften i 2026.

Tabell 4.6 Bruk av omdisponerte midler, Reindriftens utviklingsfond, 2026

Avsetning	Mill. kroner
Arbeidsgruppe klimatilpasning	0,5
Utredning direkte tilskudd	0,5
50-årsjubileum Hovedavtalen for reindriften	0,3
Totalt	1,3

5 Statens tilbud til Reindrifftsavtalen 2026/2027

5.1 Innledning

I dette kapittelet gis det innledningsvis en omtale av Statens forhandlingsutvalgs prioriteringer for Reindrifftsavtalen 2026/2027. Ordninger som er gjeldende gjennom Reindrifftsavtalen 2025/2026, og som ikke omtales i dette kapittelet, foreslås videreført uten endringer.

Avsetninger som foreslås til de enkelte ordningene er basert på anslag og vurderinger av markeds- og slaktesituasjonen og erfaringstall knyttet til tilslaget på de ulike ordningene. Dette innebærer at avsetningene til enkelte av de direkte tilskuddsordningene kan være justert, selv om det ikke er foreslått endringer i satsene eller regelverket for det aktuelle tilskuddet. I vedlegget gis en oversikt over forslaget til fordeling av den økonomiske rammen.

Statens forhandlingsutvalg slutter seg til Norske Reindrifftsamers Landsforbunds forventede slakteuttak i 2026 på 73 000 rein, som danner grunnlag for beregnet utbetaling av de direkte tilskuddene i 2027.

5.2 Plan for Norge

Regjeringens plan for Norge inneholder hovedprioriteringene i denne stortingsperioden. Den skal sikre trygghet og muligheter for alle. Plan for Norge peker ut områdene der regjeringen skal gjennomføre reformer og fornye samfunnet. Planen vil bli revidert og konkretisert ved starten av hvert år, slik at planen er oppdatert og relevant.

Plan for Norge har fem prioriterte områder.

- Trygghet for økonomien
- Trygghet for arbeids- og næringslivet
- Trygghet for barn og unge
- Trygghet for helsa
- Trygghet for landet

5.3 Norsk økonomi

Etter to år med forholdsvis laber vekst er det tegn til at veksten i norsk økonomi tok seg opp i fjor. Konsumprisveksten har kommet betydelig ned siden toppen i 2022, men har stabilisert seg noe over målet det siste året. Arbeidsmarkedet preges fortsatt av høy etterspørsel etter arbeidskraft. Sysselsettingen fortsetter å øke og den registrerte ledigheten har holdt seg på et historisk sett lavt nivå. Norges Bank har begynt å redusere styringsrenten og renteprognosen indikerer en gradvis videre rentenedgang. Fremover ventes videre sysselsettingsvekst og solid reallønnsvekst å understøtte veksten i norsk økonomi.

Budsjettpolitikken har de siste årene vært preget av flere eksterne hendelser som har krevd økte bevilgninger. Forsvaret, beredskapen og politiet skal rustes opp for å møte en ny sikkerhetspolitisk situasjon med krig i Europa, flere trusler og mer kriminalitet.

I årene fremover skal regjeringen bidra til at folk får bedre råd, at flere kommer i arbeid og at næringslivet har forutsigbare rammebetingelser. Fellesskolen skal styrkes og helsetjenesten forbedres. Redusert inntektsskatt vil sikre at folk får mer igjen for arbeidet.

5.3.1 Den økonomiske politikken

Den økonomiske politikken skal ivareta både hensynet til en god konjunkturutvikling og sikre at velferd og offentlige tjenester er bærekraftige over tid. Det krever bevisste valg om hvordan ressursene brukes best mulig, både nå og i årene som kommer. Norge vil trenge flere reformer i årene fremover. Vi står overfor store omstillinger med knapphet på arbeidskraft, viktige omsorgsoppgaver overfor en aldrende befolkning og behovet for å redusere klimagassutslippene. Regjeringen vil bidra til at vi kommer gjennom disse omstillingene på en måte som tar vare på de små forskjellene og den høye tilliten vi har i Norge. Utgangspunktet i Norge er godt, med høy sysselsetting, høy finansformue og en omstillingsdyktig økonomi.

5.4 Skatt og avgift

Skatte- og avgiftsfritak er også viktige rammebetingelser for reindriftsnæringen. I 2018 ble det gitt nye regler om fritak for engangsavgift og fradragsrett for merverdiavgift for snøskutere og ATV-er til bruk i reindriftsnæringen. Kjøretøy som brukes som driftsmidler i reindriftsnæringen fikk på denne måten en mer lik avgiftsbehandling som kjøretøy som benyttes som driftsmidler i landbruket for øvrig. Virksomhet eller person som driver med reindrift og er registrert i Merverdiregisteret, kan kjøpe inntil fire eller åtte snøskutere eller ATV-er per toårsperiode til bruk i reindriftsnæringen uten å betale engangsavgift på disse. De får også fradragsrett for merverdiavgift på inntil fire eller åtte slike kjøretøy per toårsperiode. Fradragsretten gjelder også for merverdiavgift ved reparasjoner og drift av disse kjøretøyene. I 2024 ble også to-hjuls terrenggående motorsykler gitt fritak for engangsavgift og fradragsrett for merverdiavgift.

I 2021 ble lov om eiendomsskatt endret, slik at kommunen ikke lenger kan kreve eiendomsskatt for anlegg i reindriftsnæringen.

Fra 1. januar 2026 ble det særskilte fradraget i næringsinntekt for reindrift (reindriftsfradraget) økt. Det gis et inntektsfradrag på inntil 99 600 kroner per år. For inntekt over 99 600 kroner, gis i tillegg et fradrag på 38 prosent av den overskytende inntekten opp til et samlet fradrag på 208 900 kroner.

I sluttprotokollen for Reindriftsavtalen 2024/2025 ble det presisert at det skal gis fritak for tilbakebetaling av engangsavgift ved overføring av kjøretøy til annen fritaksberettiget virksomhet innenfor reindriftsnæringen.

Norske Reindriftsamers Landsforbund har over tid stilt krav om et unntak fra veibruksavgiften for ikke-veigående kjøretøy. I Reindriftsavtalen 2025/2026 ble det etablert en tilskuddsordning for kompensasjon for veibruksavgift på bensin for ikke-veigående kjøretøy, det vil si snøskuter, ATV og terrengmotorsykel, jf. punkt 5.9.7. Tilskuddet fastsettes ut fra intervaller etter produksjon. Tilskuddet støtter opp om aktive næringsutøvere.

5.5 Statens forhandlingsutvalgs prioriteringer

Statens forhandlingsutvalg legger opp til en videreføring og styrking av arbeidet med å utvikle reindriftsnæringen som en bærekraftig næring. Vektlegging av næringsretting og tilrettelegging for de som har reindrift som hovedvirksomhet bør videreføres.

Reindriftsutøveren er den næringsutøveren som tydeligst og sterkest opplever klimaendringene. Det er derfor sentralt å se på tiltak som støtter opp om næringen i møte med klimaendringene.

Det er et potensiale for økt lønnsomhet i næringen. Både knyttet til videreforedling av kjøtt og utvikling av tilleggsnæringer, men også knyttet til økt uttak av slaktedyr. Tiltak for økt uttak av

slaktedyr er helt sentralt for et reintall tilpasset beiteressursene og må være et viktig prioritetsområde under årets forhandlinger.

Reindriften er en aktør i norsk matberedskap. Med en vinterflokk (før kalving) på vel 150 000 rein i Finnmark bidrar reindriften til lokal matsikkerhet i nordområdene.

For å legge til rette for økt lønnsomhet og produksjon og for at reindriften skal kunne være en sentral bidragsyter til matberedskap i nord, må reindriften ha rammevilkår som legger til rette for en bærekraftig næring. Dette omfatter alle dimensjoner av bærekraftig reindrift: økologisk, økonomisk og kulturell bærekraft.

Statens forhandlingsutvalg vil trekke frem fem hovedprioriteringer i forhandlingene om Reindriftsavtalen 2026/2027:

- Økt lønnsomhet og produksjon.
- Et reintall som er tilpasset beitegrunnet.
- Direkte tilskudd.
- Klimatilpasning og beredskap.
- Ivaretagelse av reindriftens arealer.

Statens forhandlingsutvalg påpeker at alle de fem prioriteringsområdene henger tett sammen og støtter opp om hverandre.

5.5.1 Økt produksjon og lønnsomhet

Økt lønnsomhet og produksjon er avgjørende for den økonomiske bærekraften i reindriften. For at reiseierne skal få en best mulig pris for reinkjøttet er det avgjørende med en slakte- og videreforedlingsstruktur som gir reindriften mulighet til å få slaktet, og som stimulerer til sunn konkurranse om kjøp og salg av reinkjøtt. Norske Reindriftsamers Landsforbund viser i sitt krav til at det er et potensial for økt inntekt og produksjon gjennom høyere slakteuttak. For å stimulere til økt uttak ønsker Norske Reindriftsamers Landsforbund å drøfte tiltak som styrker konkurransen om reinkjøttet, og da særlig i Finnmark som i dag opereres av en aktør. Statens forhandlingsutvalg er enig i at dette er et tema som må diskuteres under forhandlingene.

Norske Reindriftsamers Landsforbund har i sitt krav lagt inn at de ønsker å drøfte muligheter for fastsetting av produksjonsmål, og hvordan dette bør innrettes for å nå målet om økt slakteuttak. Statens forhandlingsutvalg ønsker å diskutere dette under forhandlingene.

Statens forhandlingsutvalg foreslår at det i 2026 gjennomføres en utredning av de direkte tilskuddene og i hvilken grad de har bidratt til å nå målene i reindriftspolitikken, jf. punkt 4.3.2.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å styrke fagbrevordningen i tråd med Norske Reindriftsamers Landsforbund krav. Lærlinger i reindriften bidrar til kompetanseutvikling og er sentralt for målet om økt produksjon og lønnsomhet.

5.5.2 Et reintall som er tilpasset beitegrunnet

Et reintall i balanse med beitegrunnet er helt sentralt for å nå målet om økologisk bærekraft, og en forutsetning for en bærekraftig reindrift. Et for høyt reintall vil ha konsekvenser for dyrevelferd og gi økte konflikter i reindriften og mellom reindrift og andre interesser.

Reindriftsloven og reindriftsavtalen er de viktigste redskapene for å følge opp målene og retningslinjene i reindriftspolitikken. Ved endringene av reindriftsloven i 2025 fikk siidaen et bedre virkemiddel til å lage en reduksjonsplan, dersom siidaen er over sitt fastsatte reintall.

Endringene innebærer et nytt regelverk for reintallsreduksjon som skal imøtegå de reintallsutfordringer som sprang ut av det tidligere systemet. Oppfølging av fastsatte øvre reintall er en prioritert oppgave for reindriftsforvaltningen. Et reintall over det fastsatte skal følges opp etter reindriftslovens bestemmelser. Landbruksdirektoratet følger nå opp elleve distrikter som er over sitt fastsatte reintall, etter reindriftslovens nye reduksjonsbestemmelser.

Det er fastsatt kriterier og indikatorer for bærekraftig reindrift, og det rapporteres årlig på disse i proposisjonen om reindriftsavtalen. Innrapporterte slaktevekter høsten 2025 indikerer at det er en utfordring med et for høyt reintall i flere distrikt. Det er sentralt å ha oversikter over både reintallet og beitegrunnet. I dag gjennomføres det beitekartlegginger i Finnmark hvert femte år, gjennom Overvåkningsprogrammet for Finnmarksvidda. Statens forhandlingsutvalg mener det er grunn til å se nærmere på om det bør gjennomføres kartlegginger oftere, og i flere områder.

Reintallet innrapporteres årlig gjennom melding om reindrift. I tillegg velges det ut distrikter for telling, for å kontrollere det innrapporterte reintallet. Telling av rein er ressurskrevende. Landbruksdirektoratet jobber nå sammen med NIBIO om å vurdere mulighetene for å gjennomføre telling av rein med drone. Dette vil kunne forenkle kontrollen betydelig.

Reindriftsavtalen har over år hatt verktøy som skal forebygge reintallsøkning, ved at det er stilt som vilkår for tilskudd at siidaens reintall er under det øvre fastsatte. Det er viktig at vilkårene i tilskuddsordningene er effektive, og støtter opp om et bærekraftig reintall.

Statens forhandlingsutvalg ønsker at tiltak for et reintall tilpasset beitegrunnet, herunder tiltak som skal stimulere til økt slakteuttak drøftes i løpet av forhandlingene. Det vises også her til omtalen i Norske Reindriftsamers Landsforbunds krav av at det kan være grunn til å vurdere produksjonsmål.

For å legge til rette for et reintall som er tilpasset beitegrunnet har Statens forhandlingsutvalg blant annet prioritert:

- Tydeliggjøring av forholdet mellom et reintall i samsvar med øvre fastsatt reintall og vilkår for tilskudd.

5.5.3 Direkte tilskudd

Statens forhandlingsutvalg mener rammevilkårene for næringen bør være forutsigbare. En prioritering av dagens tilskuddsordninger støtter opp om de aktive reindriftsutøverne og bidrar til en stimulering av økt produksjon og slaktning av rein. Statens forhandlingsutvalg ønsker en fortsatt prioritering av dagens direkte tilskuddsordninger, og foreslår i hovedsak en videreføring av de direkte tilskuddene. Med et anslått slakteuttak på 73 000 rein har Statens forhandlingsutvalg sett det nødvendig å redusere satsen for produksjonspremien fra 41 prosent til 39 prosent.

Prioritering av de direkte tilskuddene er i tråd med Sametingets innspill.

5.5.4 Klimatilpasning og beredskap

Klimaendringene i nordområdene skjer raskere enn det globale gjennomsnittet. Temperatur og nedbør er faktorer som kan føre til høyere frekvens av ising og låste beiter, eller at vekstsesongen starter tidligere. Med klimaendringene forventes en større variasjon i værforhold, med hyppigere forekomst av ekstreme værhendelser. Klimaendringene fører til endringer i beitegrunnet, og behov for endringer i beitemønstrene, og i flyttmønstre. Slike endringer kan komme i konflikt med andre interesser og tiltak. Klimaendringene kan gi større

behov for tilleggsføring, og vil med det ha store økonomiske konsekvenser. I tillegg er det også risiko for oppblomstring av sykdommer.

Statens forhandlingsutvalg foreslår at det etableres en arbeidsgruppe for klimatilpasning, og at innretningen på arbeidsgruppen diskuteres under forhandlingene, jf. punkt 4.3.2.

Reindriften har i løpet av få år opplevd flere beitekriser. Klimaendringene vil sannsynligvis gi høyere frekvens av vintre med vanskelige beiteforhold. Avtalepartene har siden 2017 utviklet et omfattende og velfungerende system for beredskap. Systemet omfatter operative beredskapsutvalg, beredskapsfond for distriktene og et sentralt beredskapsfond som gir grunnlag for et ekstraordinært tilskudd til beredskap.

I Reindrifftsavtalen 2025/2026 ble det gjort en endring i beredskapssystemet, som i større grad gir næringen selv ansvar for håndtering av en beitekrise på grunnlag av distriktets beredskapsfond. Fra det er erklært beitekrise må næringen håndtere beitekrisen ved hjelp av eget beredskapsfond i 30 døgn, før det kan søkes om ekstraordinært tilskudd til beredskap fra det sentrale beredskapsfondet.

I 2025 er distriktsfondene bygget opp ved et ekstraordinært tilskudd til distriktenes beredskapsfond. Med dette tilskuddet skal alle distrikter som er tilskuddsberettiget ha et fond som gjør distriktet i stand til å håndtere en beitekrise i minimum 15 døgn. Samtidig ble det gjort en endring i det ordinære tilskuddet til distriktenes beredskapsfond. I 2026 gis det et tilskudd på 45 kroner per rein, som sammen med distriktenes egen avsetning skal legge til rette for at distriktene er i stand til å håndtere en beitekrise i 30 døgn. Dette bidrar til å bygge opp distriktenes beredskapsfond inntil de er i stand til å håndtere en beitekrise i 90 døgn.

I 2025 er det utviklet en app for beredskapsutvalgene, som kan brukes til innsamling av data i felt. Dette vil bidra til en effektivisering av beredskapsutvalgenes arbeid.

Avtalepartene er enige om at det på sikt er et mål å utvide denne perioden. Statens forhandlingsutvalg foreslår å utvide perioden distriktene skal kunne håndtere beitekrisen ved hjelp av eget beredskapsfond fra 30 til 45 døgn.

For å legge til rette for klimatilpasning og beredskap har Statens forhandlingsutvalg følgende prioriteringer:

- Styrking av beredskapsfondet.
- Økning av distriktstilskuddet for å styrke distriktenes beredskapsfond.
- Arbeide videre med klimatilpasningstiltak for reindriften.
- Styrking av tiltak for klimatilpasning under de frie midlene i Reindriffts utvklingsfond.
- Prioritering av forskning på konsekvenser av klimaendringene for reindriften og mulige strategier for klimatilpasning.

5.5.5 Ivaretagelse av reindriffts arealer

Reindriften er en arealavhengig næring, og tilgang på nødvendige arealer er en sentral forutsetning for at næringen oppnår målet om økt produksjon og lønnsomhet. Reindrifftsloven skal bidra til sikring av reindrifftsarealene i det samiske reinbeiteområdet som reindriffts viktigste ressursgrunnlag. Ansvar for sikring av arealene påhviler både innehavere av reindrifftsretten, øvrige rettighetshavere og myndighetene.

Ivaretagelse av reindriften er en utfordring som krever flere ulike tiltak. I Reindrifftsavtalen 2021/2022 etablerte avtalepartene et pilotprosjekt for en rådgivningstjeneste for arealsaker i

Norske Reindriftsamers Landsforbund, som skal sikre at reinbeitedistriktene får bedre muligheter til å ivareta sine interesser ovenfor planmyndigheter og utbyggere. I Reindrifftsavtalen 2024/2025 ble rådgivningstjenesten gjort permanent, og i Reindrifftsavtalen 2025/2026 ble rådgivningstjenesten styrket. Distriktstilskuddet er økt i de senere årene, slik at distriktene har fått mer ressurser blant annet til arbeid med arealsaker.

NIBIO leverte i 2025 en rapport med et forslag til ny metodikk for vurderinger av reindrift i konsekvensutredninger. Landbruks- og matdepartementet har gitt Landbruksdirektoratet i oppdrag å sende på høring et utkast til ny metodikk, på grunnlag av NIBIOs rapport. Forslaget vil bli sendt på høring første halvår 2026, og det vil bli gjennomført konsultasjoner med Norske Reindriftsamers Landsforbund og Sametinget i forkant av høringen.

Departementene jobber fortsatt med å følge opp tiltakene i tiltakspakken for reindrift og energi som ble lagt frem i 2023. Departementene rapporterte på tiltakene i Prop. S 143 (2024-2025) Endringer i statsbudsjettet 2025 under Landbruks- og matdepartementet (Reindrifftsavtalen 2025/2026).

Oversikt over tilgjengelige arealer for reindriften er viktig, og en oversikt over utviklingen er over tid etterspurt fra Norske Reindriftsamers Landsforbund og Sametinget. Landbruks- og matdepartementet ga i 2024 NIBIO i oppgave å utarbeide en metodikk for arealregnskap for reindrift. Arealregnskapet for reindrift skal bygge på felles grunnkart for arealregnskap, som er utarbeidet av NIBIO, SSB og Kartverket og Miljødirektoratet. Et arealregnskap vil over tid gi oversikt over utviklingen i tilgjengelige arealer for reindrift. NIBIO vil ferdigstille arbeidet i løpet av 2026.

Forsvarets økte aktivitet i nordområdene har betydning for reindriftens arealbruk. Norske Reindriftsamers Landsforbund har i sitt krav pekt på behovet for dialog mellom reindriften og Forsvaret, for å øke kunnskapen om reindriften i Forsvaret, og for sikre at reindriften er en integrert del av Forsvarets planlegging. Norske Reindriftsamers Landsforbund foreslår å etablere en arbeidsgruppe som ser på totalforsvar og beredskap i en reindriftskontekst. Statens forhandlingsutvalg ønsker å drøfte dette temaet under forhandlingene.

Distriktsplaner er et viktig verktøy for synliggjøring av reindriftens arealbruk, og avgjørende for at det offentlige skal kunne ivareta reindriftens interesser. I Reindrifftsavtalen 2025/2026 ble det satt som vilkår for distriktstilskuddet at distriktet har en distriktsplan som er oppdatert i løpet av de siste fire årene. I 2024 utarbeidet en partssammensatt arbeidsgruppe en mal for distriktsplaner, og i Reindrifftsavtalen 2024/2025 ble det etablert en tilskuddsordning for tilskudd til nye og reviderte distriktsplaner. Statens forhandlingsutvalg foreslår nå å be Landbruksdirektoratet etablere et system for digitale distriktsplaner, for å legge godt til rette for at distriktene enklere kan oppdatere sine planer.

For å legge til rette for en bedre ivaretagelse av reindriftens arealer foreslår Statens forhandlingsutvalg følgende prioriteringer over avtalen:

- Styrke rådgivningstjenesten for arealsaker.
- Øke avsetningen til konfliktforebyggende tiltak.
- Videreføring av tilskudd til utarbeiding av distriktsplaner.
- Videreføring av mulighet for støtte til kompetanseoppbygging knyttet til sikring av reindriftens areal.
- Fortsatt prioritering av forsknings- og utviklingsprosjekter knyttet til sikring av reindriftens areal.
- Digitale distriktsplaner.

5.6 Forslag til bevilgning over statsbudsjettet 2027

5.6.1 Ramme for Reindriftsavtalen 2026/2027

Statens forhandlingsutvalg fremmer forslag om en økonomisk ramme for Reindriftsavtalen 2026/2027 på 262,8 mill. kroner. Dette er en økning på 12,8 mill. kroner sammenlignet med inneværende avtale.

Statens forhandlingsutvalg påpeker at den økonomiske rammen må sees i sammenheng med den betydelige styrkingen av reindriftens rammevilkår over reindriftsavtalen de siste årene. Dette omfatter betydelige skatte- og avgiftslettelser som er gjennomført de siste årene knyttet til økning av reindriftsfradraget, innføring av avgiftsfritak på kjøp av driftsmidler i reindriften, fritak for eiendomsskatt på reindriftsanlegg samt etablering av en kompensasjonsordning for veibruksavgift.

5.6.2 Priser

Det fastsettes ikke målpris for reinkjøtt i slaktesesongen 2026/2027.

Landbruksdirektoratet kan fastsette kvoter for reinkjøtt og/eller levende rein for slakting som kan importeres med redusert toll etter samråd med Markedsutvalget for reinkjøtt og reinkjøttbransjen for øvrig. I en situasjon hvor Markedsutvalget og bransjen gir råd om å importere reinkjøtt, forutsetter Landbruks- og matdepartementet at direktoratet tar kontakt med departementet.

5.7 Regelverk

Materielle endringer i regelverk knyttet til reindriftsavtalen må være avklart i løpet av avtaleforhandlingene. Norske Reindriftsamers Landsforbund har fremmet enkelte forslag til regelverksendringer i sitt krav. Statens forhandlingsutvalg foreslår også noen regelverksendringer, som avtalepartene må avklare i løpet av forhandlingene. Statens forhandlingsutvalgs forslag til regelverksendringer er inntatt under de enkelte ordningene.

5.8 Reindriftens utviklingsfond

5.8.1 Økonomisk ramme

Statens forhandlingsutvalg foreslår at tildelingsrammen til Reindriftens utviklingsfond for Reindriftsavtalen 2026/2027 settes til 87,65 mill. kroner. Dette er en økning på 5,85 mill. kroner sammenlignet med inneværende avtale. Tildelingsrammen til Reindriftens utviklingsfond settes lik bevilgningsrammen.

Statens forhandlingsutvalg vil påpeke at dersom ikke annet er bestemt av avtalepartene, skal tidligere vedtatte tildelinger over fondet som ikke kommer til utbetaling, inngå som en styrking av fondets egenkapital. Dersom vedtatte tildelinger ikke benyttes, kan avtalepartene beslutte å justere avsetningen i løpet av budsjettåret.

Utover de endringene som er omtalt i det følgende, legger Statens forhandlingsutvalg til grunn at det ikke gjennomføres endringer i de øvrige ordningene under Reindriftens utviklingsfond.

5.8.2 Forskning og utvikling

Statens forhandlingsutvalg foreslår at det ikke øremerkes særskilte midler til forskning og utvikling i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Statens forhandlingsutvalg foreslår at det gjøres mindre justeringer i prioriteringene for forsknings- og utviklingsprosjekter under Reindrifftsens utviklingsfond. Ordlyden i den første prioriteringen endres fra «Klimaendringenes påvirkning på reindriften» til «Konsekvenser av klimaendringene for reindriften». Tilleggsføring tas ut som en egen prioritering, fordi dette temaet kan dekkes av punktet om mulige strategier for klimatilpasning. I tillegg foreslås det en ny prioritering for sykdommer på rein. Statens forhandlingsutvalg foreslår følgende prioriteringer:

- **Konsekvenser av klimaendringene for reindriften og mulige strategier for klimatilpasning.**
- Overvåkning av beiteområder.
- Sikring av reindrifftsens arealer.
- Utvikling av det interne selvstyret i reindriften.
- Rovvilt og rovviltforvaltningens påvirkning på reindriften.
- **Sykdommer på rein.**
- Dokumentasjon av reindrifftsens erfaringsbaserte og tradisjonelle kunnskap.

Statens forhandlingsutvalg viser til at det tildeles midler til forskning fra flere kilder, og at det er viktig å ha oversikt over forskning på reindrifftsområdet. Landbruksdirektoratet publiserer derfor en oversikt over ulike reindriffts-forskningsprosjekter på sin nettside. Myndighetene og Norske Reindrifftsamers Landsforbund må også arbeide aktivt med å gjøre kjent resultatet fra forskning på reindrifftsområdet.

5.8.3 Konfliktforebyggende tiltak

Formålet med tilskudd til konfliktforebyggende tiltak er å redusere konflikter mellom reindrift og jordbruk, i tillegg til konflikter mellom reindrift.

I Reindrifftsavtalen 2023/2024 ble avtalepartene enige om å åpne for søknader om tilskudd til vedlikehold av gjerder som får godkjent sluttrapport fra og med 2023. Slik søknad kan sendes første gang fem år etter at sluttrapport for prosjektet er godkjent. Det er et vilkår for tilskudd til vedlikehold at gjerdet er i bruk, er løpende vedlikeholdt, i god stand og har fungert etter hensikten. Det gis et tilskudd på 10 kroner per løpemeter gjerde. 2028 blir det første året det kan gis slikt tilskudd. Statens forhandlingsutvalg mener det er grunn til å se nærmere på hvordan tilskuddet til vedlikehold skal forvaltes, og ønsker å drøfte dette med Norske Reindrifftsamers Landsforbund i løpet av forhandlingene.

Statens forhandlingsutvalg foreslår en endring i forskrift om tilskudd til konfliktforebyggende tiltak i forholdet mellom reindrift og annen berørt part § 3. Det følger av bestemmelsens fjerde ledd at det ved særlige tilfeller kan «innvilges tilskudd til bruk av helikopter, såfremt reindrifften ønsker det». Det foreslås at det presiseres i bestemmelsen at bruk av helikopter ikke må gå ut over hensynet til dyrevelferd, og videre at det er et vilkår om at partene er enige om bruk av helikopter.

Statens forhandlingsutvalg ønsker for øvrig å presisere at sonestyrene i Vest-Finnmark anses som part etter forskriften. Begrepet «sonestyre» blir ikke anvendt i forskriften, men det følger av praksis at sonestyrene anses som reinbeitedistrikt i tilskuddssammenheng, dersom ikke annet følger av forskriften. Statens forhandlingsutvalg legger til grunn at dette blir presisert i veiledning til forskriften.

Statens forhandlingsutvalg viser til at det ikke har vært mange søknader om tiltak mellom rein og andre berørte parter. De tilskuddene som har vært gitt til formålet har vært dekket ensidig over reindrifftsavtalens andel til ordningen. I tillegg har det vært krevende å forvalte denne delen av ordningen. Etter en samlet vurdering foreslår Statens forhandlingsutvalg at formålet endres slik at ordningen rendyrkes som en konfliktforebyggende ordning mellom reindriften og det øvrige landbruket.

Ordningen med tilskudd til konfliktforebyggende tiltak finansieres over reindrifftsavtalen gjennom Reindrifftsens Utviklingsfond (RUF) og jordbruksavtalen gjennom Landbrukets Utviklingsfond (LUF).

Statens forhandlingsutvalg foreslår at avsetningen til konfliktforebyggende tiltak økes med 1,0 mill. kroner til 4,0 mill. kroner i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Statens forhandlingsutvalg legger til grunn at avsetningen over jordbruksavtalen økes tilsvarende. Av totalsummen settes 0,1 mill. kroner av til administrasjon, fordelt likt på reindrifftsavtalen og jordbruksavtalen. Mindreforbruket i 2025 overføres til 2026.

5.8.4 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindrifftsbasert vekst og verdiskaping

Gjennom markedsrettet produktutvikling og profesjonalisering av hele verdikjeden fra vidde til bord har oppmerksomheten omkring norsk reinkjøtt økt. Reinkjøttet har posisjonert seg som et av de mest smakfulle og sunneste kjøttslagene vi har. Økt tilgjengelighet av reinsdyrkjøtt av god kvalitet har bidratt til en positiv utvikling av prisen til reineier.

Statens forhandlingsutvalg viser til at avtalepartene i reindrifftsavtalen 2025/2026 fremhevet målsettingen om en slakte- og videreforedlingsstruktur som gir reindriften mulighet til å få slaktet, og som stimulerer til en sunn konkurranse om kjøp og salg av reinkjøtt. Innovasjon Norge skal ha tett kontakt med styret for Reindrifftsens utviklingsfond og Markedsutvalget for reinkjøtt i arbeidet med denne målsettingen. Sammen med en satsing på forretningsutvikling, produktutvikling og markedsutvikling, er en tilretteleggelse for konkurranse om kjøp og salg av reinkjøtt en særlig prioritering. Samtidig stilles det klare forventninger til en profesjonell og innovativ reinkjøttbransje som leverer i henhold til inngåtte avtaler. Virksom konkurranse i verdikjeden for reinkjøtt er en viktig forutsetning for avsetning og prisdannelse for reinkjøtt.

Statens forhandlingsutvalg foreslår at Innovasjon Norge viderefører arbeidet med å styrke reinkjøttbedrifter gjennom tiltak innenfor fortsatt forretnings- og markedsutvikling, og særlig prioriterer tiltak for produktutvikling med høy merverdi og tiltak som skal bidra til en virksom konkurranse i slakteri- og videreforedlingsleddet.

I Reindrifftsavtalen 2025/2026 ble avtalepartene enige om å gjennomføre en utredning av reindelen av Utviklingsprogrammet. Utredningen, gjort av NORCE Research, ble levert i desember 2025, og presentert på oppstartsmøtet for reindrifftsavtalen.

Utredningen peker på at programmet siden 2015 har vært den viktigste kilden til finansiering av tiltak for videreforedling av reinkjøtt, og har bidratt til å skape økt konkurranse i reinkjøttbransjen med flere aktører og flere produkter. Det vises til at programmet trolig har bidratt til økning i pris på reinsdyrkjøtt, gjort det mer attraktivt å satse på videreforedling, og bidratt til profesjonalisering av videreforedlingsbedrifter. Utredningen peker også på at det er store forskjeller mellom hvordan små og store aktører opplever Utviklingsprogrammet. Det vises til at programmet er godt tilrettelagt for bedrifter som har klare vekstambisjoner, men mindre for aktører med begrenset kapasitet til å vokse.

Utredningen kommer noen konkrete anbefalinger for programmet. Av disse vil Statens forhandlingsutvalg trekke frem anbefalingen om at programmet bør videreføres i sin nåværende form med dagens organisering med saksbehandling, rådgivende utvalg og programledelse. Slik som påpekt av utreder understreker Statens forhandlingsutvalg viktigheten av at Innovasjon Norge har et system som sørger for at personell kan steppe inn ved langvarige fravær.

Videre støtter Statens forhandlingsutvalg anbefalingen fra utreder om at programleder må prioritere å følge opp avtalepartenes prioriteringer og nødvendige fellestiltak. Oppfølging av kompetansetiltak for reindriftsbasert reiseliv og markedsutfordringer for videreforedlingsbedrifter er sentralt.

Det anbefales økt innsats knyttet til å arbeide med programmets kommunikasjon utad, og særlig oppfordres Norske Reindriftsamers Landsforbund til å tilrettelegge for og formidle informasjon om Utviklingsprogrammets muligheter. Dette er en anbefaling og en oppfordring som Statens forhandlingsutvalg støtter. Utredningen peker på at det er behov for å formalisere samordningen mellom virkemiddelordningene som mottar finansiering over Reindriftsavtalen. I reindriftsavtalen 2025/2026 fremhevet avtalepartene viktigheten av at ordninger som støtter opp om tilleggsnæringer i reindriften og som finansieres over reindriftsavtalen er koordinert og drar i samme retning. Avtalepartene ble videre enige om at Landbruksdirektoratet skal legge til rette for et felles møte mellom Markedsutvalget, Utviklingsprogrammet, Ut på Vidda og Reindriftens utviklingsfond. Statens forhandlingsutvalg foreslår at dette etableres som et fast årlig møte.

Flere reinkjøttbedrifter har i flere år fått anledning til å delta på felles stand under paraplyen «Rein – helten på vidda» på ulike markedsarrangementer nasjonalt og regionalt. Reindriften har også vært godt representert under Internationale Grüne Woche (IGW) i Berlin og UMAMI Arena. En sentral målsetting med å delta på disse arrangementene er å bidra til større innpass av reinkjøtt i HoReCa-markedet. Arrangementene er viktige omdømmetiltak som bygger kompetanse hos bedriftene som deltar, øker kunnskap om reindrift og reinkjøtt og bidrar positivt i utviklingen av Matnasjonen Norge.

Reindriften blir i økende grad brukt i markedsføringen av Norge som turistland. Dette øker etterspørselen av reindriftsbasert turisme. De aktørene som er lokalisert i områder med godt tilfang av turister, opplever stor pågang og god økonomisk vekst. Veksten kommer hos aktører som er profesjonelle og som klarer skalering og logistikk på en god måte. Dette gir rom for nye investeringer og økt kapasitet. Statens forhandlingsutvalg ser det reindriftsbaserte reiselivet som en god mulighet som en tilleggsnæring for flere i reindriften og foreslår at Innovasjon Norge viderefører arbeidet med å utvikle det reindriftsbaserte reiselivet. Det er et mål å få etablert flere nye bedrifter innenfor det reindriftsbaserte reiselivet.

Flere bedrifter har gode muligheter til å kombinere et reiselivstilbud og et tilbud innenfor lærings- og omsorgsbaserte tjenester. Statens forhandlingsutvalg foreslår at Innovasjon Norge fortsetter samarbeid med Statsforvalteren i Troms- og Finnmark, for å bidra til å legge til rette for slike bedriftsetableringer. Statens forhandlingsutvalg foreslår videre at Innovasjon Norge i møte med styringsgruppen for Lærings- og omsorgsbaserte tjenester drøfter hvilke ordninger Innovasjon Norge kan bidra med for nettverksbygging, bedriftsutvikling og økt lønnsomhet for tilbyderne av denne ordningen.

Statens forhandlingsutvalg foreslår at Innovasjon Norge, sammen med Markedsutvalget, legger til rette for at flere reinkjøttbedrifter kan delta på ulike typer matarrangementer. En forutsetning for at reinkjøttbedrifter får støtte til slik deltagelse er at de står under en felles stand. Det er Innovasjon Norge som gjør selve utvalget av bedrifter som gis anledning til å delta på de ulike arrangementene. Innovasjon Norge skal arbeide for at flere bedrifter kan delta ved å arbeide for økt profesjonalisering og utvikling av reinkjøttbedriftene.

I Reindrifftsavtalen 2025/2026 ble avtalepartene enige om at det skal gjennomføres en reinkjøttkonferanse hvert år. Reinkjøttkonferansene har blitt en suksess med god deltakelse og gode tilbakemeldinger fra deltagerne. Konferansen har etablert seg som en viktig møteplass for kjøttbransjen og reindriffts næringen. Statens forhandlingsutvalg understreker viktigheten av at Innovasjon Norge i samarbeid med Markedsutvalget gjennomfører årlige konferanser.

Statens forhandlingsutvalg legger til grunn en videreføring av arbeidsmetodikken Innovasjon Norge benytter for midlene over reindrifftsavtalen. Statens forhandlingsutvalg legger videre til grunn at ordningens klagebehandling harmoniseres med klageordningen etter forskrift om midler til investering og bedriftsutvikling i landbruket.

Statens forhandlingsutvalg foreslår at avsetningen reduseres med 0,8 mill. kroner til 7,4 mill. kroner i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Avsetningen reduseres på grunn av et mindreforbruk på ordningen på 0,8 mill. kroner i 2025 som overføres til 2026.

5.8.5 Fagbrevordningen

Formålet med fagbrevordningen er å utdanne ungdom til dyktige fagarbeidere i reindrift, samt videreutdanne lærebedrifter med sikte på å ta fagbrev og kompetansebevis etter fagopplæringsloven.

For å koordinere og effektivisere de tilsluttede lærebedriftenes opplæringer av lærekandidater i reindrift, ble Opplæringskontoret for reindrift og duodji opprettet i februar 2002. Opplæringskontoret er godkjent av fagopplæringsnemndene i Troms, Finnmark, Nordland og Trøndelag fylker. Opplæringskontoret skal arbeide aktivt for å rekruttere lærlinger og lærekandidater i reindrift, og motivere lærebedrifter til å ta imot lærlinger.

Som et ledd i arbeidet med å styrke kvinnes stilling i reindrifften, foreslår Statens forhandlingsutvalg at opplæringskontoret viderefører prioriteringen av kvinner blant kommende lærlinger og instruktører. I tillegg vil det være sentralt å sikre en geografisk fordeling av lærlingene.

Fagbrevordningen er viktig for å sikre rekruttering og kompetanse i reindrifften, og Statens forhandlingsutvalg ønsker å styrke ordningen.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å øke avsetningen med 1,0 mill. kroner til 5,0 mill. kroner i Reindrifftsavtalen 2026/2027.

5.8.6 Markedstiltak

Markedsutvalget for reinkjøtt ble etablert av avtalepartene på grunnlag av Reindrifftsavtalen 2010/2011. Hovedoppgaven for Markedsutvalget er å sikre norsk reinkjøtt positiv oppmerksomhet og kjøpsutløsende adferd hos sluttbruker. I tillegg skal Markedsutvalget ta på seg formidling av markedsrelevante problemstillinger til andre aktører. Markedsutvalget benytter Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) som strategisk samarbeidspartner til gjennomføring av valgte markedsaktiviteter.

Markedsutvalgets aktiviteter bidrar til å skape positiv oppmerksomhet og spre generell informasjon om reindrifften og reinkjøtt i markedet. Det er viktig at foredlingsbedriftene, distributørene, butikkene, spisestedene og reieierne også bidrar. På den måten vil hele verdikjeden fra vidde til bord oppnå resultater i form av økt salg og positiv oppmerksomhet – ikke minst har dette også innvirkning på prisen til reieier.

Reinkjøttmarkedet er i endring. Nye forbrukertrender etableres og HoReCa-markedet er i positiv utvikling etter pandemien. For å møte nye utfordringer og muligheter i markedet, ble

avtalepartene i Reindriftsavtalen 2025/2026 enige om et nytt mandat for Markedsutvalget og å gjøre endringer i sammensetningen av utvalget. Nytt utvalg ble oppnevnt 1. juli 2025, og har brukt høsten 2025 til å få oversikt over markeds situasjonen på reinkjøtt, herunder økt innsikt i nye forbrukertrender mm. Statens forhandlingsutvalg viser til at Markedsutvalget i 2026 skal videreutvikle en helhetlig og langsiktig strategi for utvalgets arbeid. Utvalgets nye strategi skal være kunnskapsbasert og bygge på god forbruker- og markedsinnsikt.

Markedsplanen er styrende for Markedsutvalgets aktiviteter og bygger på resultatene av markedsanalysen fra 2020 og innspill fra Matprat. I henhold til markedsplanen skal Markedsutvalget rette kommunikasjonen mot bygging av kunnskap om reindriften og om tilberedning av reinkjøtt. Kommunikasjonen rundt merkevaren «Rein – helten på vidda» skal fortsatt bygges opp rundt assosiasjonene naturbasert, ekte og smakfullt. Videre skal utvalget fremdeles arbeide for å øke kunnskapen om markedet i hele verdikjeden fra vidda til bord.

Forbrukermarkedet er i endring og nye trender utvikles. Det er viktig at Markedsutvalget styrker sin kompetanse på dette området, for å være bedre rustet til å tilpasse markedsaktivitetene til dagens marked. I 2025 bestilte Markedsutvalget, via Matprat, en forbrukerundersøkelse for økt forbrukerinnsikt. Det er viktig at Markedsutvalget fortsetter å hente inn ny kunnskap og har løpende oversikt over utviklingen. Ny kunnskap kan gi grunnlag for å gjøre nødvendige justeringer både i markedsplanen og innretningen av kampanjene.

«Rein – helten på vidda» var representert under UMAMI Arena 2025. Markedsutvalget deltok med stand, hvor fire reinkjøttbedrifter var representert. Innovasjon Norge sto for utvelgelsen av reinkjøttbedriftene. Standen var profilert med markedsutvalgets grafiske profil «Rein – helten på vidda», og besto av utstillingsdisker, restaurant med kjøkken, og møterom. Det ble servert rundt 1 200 gjester i restauranten og gitt mer enn 11 500 smaksprøver i løpet av arrangementet. For bedriftene som deltok ga arrangementet god eksponering og mulighet til å vise frem sine produkter til et bredt publikum. Hovedformålet med deltagelse på UMAMI Arena er å få økt salg av reinkjøtt i HoReCa-markedet og bygge kompetanse om reinkjøttet og reindriftsnæringen. Deltagelsen på UMAMI Arena ble finansiert av Markedsutvalget og Innovasjon Norge ved Utviklingsprogrammet. Markedsutvalget har valgt å prioritere deltagelse også under UMAMI 2027. Statens forhandlingsutvalg støtter en slik prioritering under forutsetning av at det blir et samarbeidsprosjekt mellom Markedsutvalget og Utviklingsprogrammet ved Innovasjon Norge.

Markedsutvalget har etablert god kontakt med reindrifts ungdommen gjennom Norske Reindriftsamers Landsforbunds ungdomsutvalg. Markedsutvalget gjennomfører årlige markedsdager og det er etablert en pris til årets unge reindriftsutøver. Markedsutvalgets initiativ bidrar både til omdømmebygging og kompetansebygging. Statens forhandlingsutvalg foreslår at Markedsutvalget viderefører og videreutvikler samarbeidet med reindrifts ungdommen.

Markedsutvalget har vært initiativtaker til flere priser. Prisene har bidratt til økt oppmerksomhet om reindriften og reinkjøttet og inspirert vinnere til fortsatt innsats for å løfte reindriftsnæringen og bruk av norsk reinsdyrkjøtt. Statens forhandlingsutvalg foreslår at Markedsutvalget også fremover legger til rette og arbeider for utdeling av de etablerte prisene.

I reinkjøttbransjen er det mange mindre bedrifter, og midler til markedsføring av egne produkter er begrenset. Deltakelse på matfestivaler og andre matarrangementer bidrar til økt oppmerksomhet om bedriftenes reinkjøttprodukter. Utover en markedsføring av egne produkter vil deltagelse også bygge kompetanse i bedriftene. Statens forhandlingsutvalg foreslår at Markedsutvalget sammen med Innovasjon Norge vurderer en samfinansiering og deltagelse av reinkjøttbedriftene på ulike matarrangementer.

Markedsutvalget skal i samarbeid med Utviklingsprogrammet ved Innovasjon Norge gjennomføre den årlige reinkjøttkonferansen.

Det er viktig at ordninger over reindrifftsavtalen drar i samme retning. Særlig viktig er det med tett og god samhandling mellom Markedsutvalget og Utviklingsprogrammet ved Innovasjon Norge. Statens forhandlingsutvalg ser det som viktig at det gjennomføres minimum ett felles årlig møte mellom Markedsutvalget og Innovasjon Norge.

Statens forhandlingsutvalg legger til grunn at Markedsutvalget gjennomfører aktiviteter i samsvar med markedsplan og budsjett slik det er lagt frem for avtalepartene. I en periode med et mer utfordrende marked er det viktig at Markedsutvalget holder avtalepartene orientert om situasjonen og eventuelle behov for endringer både i markedsplaner og i planlagte aktiviteter.

Fremover kreves det fortsatt et høyt aktivitetsnivå fra Markedsutvalgets medlemmer og fra sekretariatet. Statens forhandlingsutvalg foreslår at Markedsutvalget gis mulighet til å bruke inntil 100 000 kroner av avsetningen for å kompensere for ekstra arbeidsbelastning og økt reiseaktivitet. I tillegg kan ytterligere 150 000 kroner brukes for å legge til rette for at sekretariatets utgifter til arrangementer dekkes.

Statens forhandlingsutvalg foreslår en videreføring av avsetningen med 5,5 mill. kroner i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Mindreforbruket i 2025 overføres til 2026.

5.8.7 Pramming

I løpet av 2026 skal lyses ut en ny kontrakt for en ny prammeperiode, gjeldende fra 1. januar 2027. Det legges ikke opp til endringer i reindriffts muligheter for pramming, men at Statsforvalteren i Troms og Finnmarks oppgaver overføres til Landbruksdirektoratet. Statens forhandlingsutvalg foreslår videre at det tas inn i forskrift om pramming at siidaandeler som ikke har betalt prammeavgift kan nektes pramming.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre avsetningen til pramming på 6,0 mill. kroner i Reindrifftsavtalen 2026/2027.

I Reindrifftsavtalen 2025/2026 ble avtalepartene enige om å sette av 0,5 mill. kroner til en buffer for pramming. Denne bufferen ble ikke brukt i 2025, og Statens forhandlingsutvalg foreslår at 0,5 mill. kroner av mindreforbruket overføres til 2026 for å opprettholde en buffer.

5.8.8 Lærings- og omsorgsbaserte tjenester – Ut på vidda

I Reindrifftsavtalen 2019/2020 ble lærings- og omsorgsbaserte tjenester etablert som et permanent tilbud. Hovedmålet for «Ut på vidda» er å etablere en tilleggsgnæring i reindrifften som er lønnsom for reindrifftsfamiliene. Videre er det et mål å få etablert godt tilrettelagte tjenester som holder høy kvalitet og som etterspørres av kjøpere. I tillegg er det viktig at tilbudet gir personlig utvikling for brukerne gjennom læring, mestring og sosialt fellesskap, samt bidrar til økt forståelse og kunnskaper om reindrifften, samisk kultur, historie og tradisjoner.

Ut på vidda-tilbud er fortsatt å anse som en ny tilleggsgnæring. Veien frem til god og lønnsom drift og utvikling av lærings- og omsorgstjenester i reindrifften vil kreve ressurser, engasjement og innsats både av etablererne, programmet Ut på vidda og av støttespillerne til næringen. I tillegg understreker Statens forhandlingsutvalg viktigheten av at offentlige myndigheter, Norske Reindrifftsamers Landsforbund og Sametinget støtter opp om ordningen.

Per desember 2025 er det 13 godkjente reindrifftsfamilier som er tilbydere for Ut på vidda. Tilbudet har blitt godt mottatt, og barn og unge har fått en unik opplæring i samisk reindrifft, kultur og levemåte. Videre har flere titalls lærere økt sin kompetanse på samiske tema og

bringer denne kunnskapen tilbake til sine klasserom og gir flere tusen elever årlig et bedre opplæringstilbud.

Nåværende strategi- og handlingsplan avsluttes i 2026. Styret skal utarbeide en ny strategi- og handlingsplan som skal ivareta innspillene fra evalueringsrapporten og gitte føringer fra avtalepartene. Ny plan skal leveres og presenteres under oppstartsmøte i desember 2026.

Statens forhandlingsutvalg ser det som sentralt at følgende prioriteres i ny strategi- og handlingsplan:

- Tiltak for å få opp aktivitetsnivået og lønnsomheten hos dagens tilbydere.
- Tiltak for å få flere tilbydere inn under ordningen.
- Tiltak knyttet til forretningsutvikling, markedsretting og nettverksbygging.
- Tiltak for økt samhandling med tilgrensede ordninger over reindriftsavtalen og med Inn på tunet.
- Tiltak knyttet til forretningsutvikling, markedsretting og nettverksbygging.
- Tiltak for synliggjøring og markedsføring av tjenesten.

Statens forhandlingsutvalg foreslår en videreføring av både styring og administrasjon av ordningen.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre avsetningen til lærings- og omsorgsbaserte tjenester på 3,0 mill. kroner i Reindriftsavtalen 2026/2027. Mindreforbruk i 2025 overføres til 2026.

5.8.9 Klassifiseringssystemet for reinsdyrslakt

Klassifiseringssystemet for reinsdyrslakt ble innført høsten 2015. Klassifiseringssystemet eies av Norske Reindriftsamers Landsforbund, forvaltes av Klassifiseringsutvalget for reinsdyrslakt og driftes av Animalia med grunnlag i avtale med Norske Reindriftsamers Landsforbund. Overordnet mål er et likt system for håndtering av reinsdyrslakt i hele Norge. Dette gjelder alle rutiner, klassifisering, pussing/trimming av slakt, veiing og merking. Klassifiseringssystemet skal vise god sammenheng mellom klassifiseringsgruppe og slakteskrotenes innhold av kjøtt, fett og bein (slaktkvalitet). Slakteriene har selv ansvaret for prissettingen. Regelverket er samlet i en klassifiseringshåndbok for reinsdyrslakt, som ligger på Animalia sin hjemmeside. Det er etablert et klassifiseringsutvalg. Utvalget er satt sammen av representanter fra slakteriene, og Norske Reindriftsamers Landsforbund oppnevner leder av utvalget. Animalia er sekretariat for utvalget.

I Reindriftsavtalen 2022/2023 ble det etablert en arbeidsgruppe som skulle gjennomgå klassifiseringssystemet. Arbeidsgruppen kom frem til at klassifiseringssystemet i hovedsak fungerer etter sin hensikt, men at det likevel er områder som bør gjennomgå og forbedres. Avtalepartene sluttet seg i Reindriftsavtalen 2023/2024 til anbefalingene fra arbeidsgruppen og har vært enige om å prioritere utarbeidelse og oppfølging av en kommunikasjonsplan, samt en gjennomgang og oppdatering av klassifiseringshåndboken.

I Reindriftsavtalen 2025/2026 ble avtalepartene enige om at det skal minimum gjennomføres to årlige møter i klassifiseringsutvalget og at klassifiseringsutvalget orienterer avtalepartene om oppfølgingen av avtalepartenes prioriteringer under forskriftsmøtet i mai, samtidig orienteres det om planene for andre halvår. I tillegg har avtalepartene vært enige om at Klassifiseringsutvalget prioriterer utarbeidelse og oppfølging av en kommunikasjonsplan samt en gjennomgang og oppdatering av klassifiseringshåndboka.

Statens forhandlingsutvalg legger til grunn at en oppdatering av klassifiseringshåndboka og en kommunikasjonsplan er ferdigstilt i løpet av 2026. Fremover er det viktig at Klassifiseringsutvalget følger opp de øvrige anbefalingene fra arbeidsgruppen med særlig oppmerksomhet på informasjon, kommunikasjon og kontroll.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å øke avsetningen til klassifiseringssystem for rein i Reindrifftsavtalen 2026/2027 med 0,15 mill. kroner til 0,65 mill. kroner. Mindreforbruket i 2025 overføres til 2026.

5.8.10 Beredskapsfond

I Reindrifftsavtalen 2018/2019 ble det etablert et beredskapsfond. Formålet med beredskapsfondet er å forhindre omfattende tap av rein eller andre store dyrevelferdsmessige utfordringer ved beitekriser, etter at reinbeitedistriktets eller reinlagets eget beredskapsfond er benyttet i 30 døgn. Beredskapsfondet gir grunnlag for tildeling av ekstraordinært tilskudd til beredskap. Statsforvalteren administrerer tilskuddsordningen. Per 31. desember 2025 hadde beredskapsfondet en beholdning på 8 791 kroner, før det blir tilført 15,0 mill. kroner i 2026.

Statens forhandlingsutvalg foreslår at satsen for beregning av ekstraordinært tilskudd til beredskap etter forskrift om distrikter og reinlag § 4-2 reduseres til 3 kroner per rein per døgn. Dette tilsvarer det beløpet som er lagt til grunn for tilskudd til distriktenes beredskapsfond, i beregningen av hva en beitekrise koster per rein per døgn.

Videre foreslår Statens forhandlingsutvalg at antall døgn reindriften selv skal håndtere en beitekrise, før det kan innvilges ekstraordinært tilskudd til beredskap, skal økes fra 30 døgn til 45 døgn. Dette vil innebære at ekstraordinært tilskudd til beredskap først kan ytes når det har gått minst 45 døgn siden beredskapsutvalget har fastslått at det foreligger en beitekrise.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å øke avsetningen til beredskapsfondet med 5,0 mill. kroner, til 20,0 mill. kroner i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Mindreforbruk i 2025 overføres til 2026.

Statens forhandlingsutvalg foreslår at avsetningen til kostnader ved beredskapsutvalgenes møter og befaringer videreføres med 0,9 mill. kroner.

5.8.11 Reindriftens arealbrukskart

Reindriftens arealbrukskart er en del av det offentlige kartgrunnlaget. Kartene skal synliggjøre reindriftens arealbruk. Kartene skal være dynamiske, og vise den til enhver tid gjeldende arealbruken. Kartene er ikke juridisk bindende. Reindriftens arealbrukskart er tilgjengelige i NIBIOs kartinnsynsløsning Kilden, under fagområde reindrift.

Reinbeitedistriktene skal selv sørge for ajourhold av kartdataene, og statsforvalteren skal kvalitetssikre endringer før de publiseres. Ved å henvende seg til statsforvalteren kan tiltakshavere og andre få informasjon om når reindrifftskartet sist er oppdatert.

Arealbrukskartene er en viktig kilde til informasjon om reindriften, blant annet for kommunal- og fylkeskommunal planlegging. Distriktsplanene gir utfyllende beskrivelser av arealbruken som kan brukes sammen med kartene. Distriktsplanene er nå tilgjengelige i Kilden.

Landbruksdirektoratet og NIBIO jobber med forbedringer i arealbrukskartene, blant annet for å bedre brukervennligheten. Statens forhandlingsutvalg understreker at arbeidet med arealbrukskartene er et kontinuerlig arbeid med mål om å få så god oversikt over reindriftens arealbruk som mulig.

Statens forhandlingsutvalg foreslår en avsetning på 0,5 mill. kroner i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Et mindreforbruk på 318 457 kroner overføres fra 2025 til 2026.

5.8.12 HMS-tjeneste for reindriften

HMS-tjenesten for reindriften er en del av Norsk Landbruksrådgivning, og det er ansatt tre HMS-rådgivere. Rådgiverne er lokalisert i Trøndelag og Finnmark, men skal kunne være tilgjengelige i alle områder der det drives reindrift. Norsk Landbruksrådgivning skal levere rådgivningstjenesten og utarbeide kurs- og veiledningsmateriell, holde kurs og veiledningsmøter, og tilby bedriftshelsetjeneste for næringen ved behov. Avsetningen til HMS-tjenesten ble økt i Reindrifftsavtalen 2024/2025 for å legge til rette for ansettelse av en tredje HMS-rådgiver.

Statens forhandlingsutvalg foreslår at avsetningen til HMS-tjeneste i reindriften i Reindrifftsavtalen 2026/2027 videreføres med 3,0 mill. kroner.

5.8.13 Helsetjenesten for rein

I Reindrifftsavtalen 2024/2025 ble helsetjenesten for rein etablert som en permanent tjeneste, og det ble fastsatt et revidert mandat for helsetjenesten. Formålet med helsetjenesten er å styrke kunnskapen om god dyrehelse og dyrevelferd i reindriftsnæringen og blant veterinærer. Helsetjenesten skal fremme kunnskap om reindrift og reindriftssamisk kultur blant veterinærer. I tillegg skal helsetjenesten bidra til bedre kunnskapsgrunnlag og legge grunnlag for et system for analyse og overvåkning av sykdommer hos rein. Statens forhandlingsutvalg foreslår at avtalepartene gjør en vurdering av eventuelle behov for endringer i mandatet for helsetjenesten under forhandlingene.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre avsetningen på 2,0 mill. kroner til helsetjenesten for rein i Reindrifftsavtalen 2026/2027.

5.8.14 Helseregister rein

I Reindrifftsavtalen 2025/2026 gjorde avtalepartene en vurdering av en rapport fra helsetjenesten om muligheten for å etablere et helseregister for rein. Avtalepartene ble enige om at helsetjenesten skulle utrede de utestående problemstillingene som fremkom av rapporten, og levere en rapport til oppstartsmøtet. Helsetjenesten har levert sin vurdering av de utestående problemstillingene til avtalepartene. Forslaget innebærer at rein kan registreres i Dyrehelseportalen. Statens forhandlingsutvalg legger til grunn at avtalepartene drøfter forslaget om helseregister for rein under forhandlingene.

Statens forhandlingsutvalg ønsker å diskutere oppstart av helseregister for rein under forhandlingene, og foreslår at det settes av 0,5 mill. kroner i Reindrifftsavtalen 2026/2027.

5.8.15 Tilskudd til utgifter ved føring og flytting

Konsekvensene av manglende reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige har vært en utfordring for norske reineiere siden 2005, da konvensjonen om reinbeite mellom Norge og Sverige utløp, jf. punkt 3.9.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre avsetningen på 4,5 mill. kroner til tiltak for reinbeitedistrikter som er utestengt fra sine vinterbeiter i Sverige i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Mindreforbruk i 2025 overføres til 2026.

5.8.16 Rådgivningstjeneste i arealsaker

I Reindrifftsavtalen 2021/2022 ble det satt av 3,0 mill. kroner til et treårig pilotprosjekt for en rådgivningstjeneste i arealsaker i Norske Reindriftsamers Landsforbund. Det ble etablert en

styringsgruppe sammensatt av representanter for avtalepartene, som hadde som oppgave å utarbeide en prosjektplan for rådgivningstjenesten. Styringsgruppen gikk over til å bli en referansegruppe etter at tjenesten var etablert.

I Reindrifftsavtalen 2024/2025 ble rådgivningstjenesten etablert som en permanent tjeneste, og avsetningen ble økt med 2,0 mill. kroner. Prosjektplanen legger rammene for rådgivningstjenesten. Tjenesten er etterspørselsbasert, og hovedoppgaven er å bistå reinbeitedistrikter eller siidaer som ber om det.

Statens forhandlingsutvalg ønsker å drøfte eventuelle presiseringer i mandatet for rådgivningstjenesten under forhandlingene.

Statens forhandlingsutvalg viser til at Norske Reindrifftsamers Landsforbund i sitt krav foreslår å prisjustere avsetningen. Statens forhandlingsutvalg foreslår å øke avsetningen til rådgivningstjenesten i arealsaker med 0,2 mill. kroner til 6,2 mill. kroner i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Mindreforbruk i 2025 overføres til 2026.

5.8.17 Tilskudd til distriktsplaner

Distriktsplan er et viktig verktøy for å ivareta reinbeitedistriktenes interesser i arealsaker, og et kunnskapsgrunnlag for offentlige myndigheter. Det er avgjørende at distriktsplanene så langt som mulig er oppdaterte og viser den reelle arealbruken. I Reindrifftsavtalen 2024/2025 ble det derfor etablert en tilskuddsordning for distriktsplaner. Det kan gis tilskudd til nye distriktsplaner og til revidering av distriktsplaner.

Etter forskrift om tilskudd til distriktsplaner § 3 gjelder en egen tilskuddssats for reinbeitedistrikt 16. Som en følge av Reindrifftsstyrets vedtak om oppdeling av reinbeitedistrikt 16, foreslår Statens forhandlingsutvalg at den særlige satsen for distriktet tas ut av bestemmelsen.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre avsetningen på 1,5 mill. kroner til distriktsplaner i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Mindreforbruket i 2025 overføres til 2026.

5.8.18 Digitale distriktsplaner

I Reindrifftsavtalen 2025/2026 ble det satt som vilkår for distriktstilskuddet at distriktet har en distriktsplan som er oppdatert i løpet av de siste fire årene. I 2024 utarbeidet en partssammensatt arbeidsgruppe en ny mal for distriktsplaner. For å legge til rette for at distriktene enklere kan oppdatere sine planer, foreslår Statens forhandlingsutvalg at Landbruksdirektoratet etablerer et system for digitale distriktsplaner. Digitale distriktsplaner vil gi mer standardiserte planer som er enklere å utarbeide og bruke, og vil også gjøre det enklere å koble planen til kart. Det digitale systemet skal baseres på malen for distriktsplaner fra 2024.

Landbruksdirektoratet anslår at et slikt system vil ha en kostnad på 2,5 mill. kroner. Statens forhandlingsutvalg foreslår at 1,0 mill. kroner dekkes over Landbruksdirektoratets budsjett, og at det settes av 1,5 mill. kroner til digitale distriktsplaner i Reindrifftsavtalen 2026/2027.

5.8.19 Tap av rein i ulykker

Tilskudd ved omfattende tap av rein i ulykke skal bidra til å dekke tap som påføres berørte siidaandeler og reinlag som følge av omfattende tap av rein. Tilskuddet er i dag regulert i forskrift for Reindrifftsens Utviklingsfond kapittel 2, og finansieres av de frie midlene til disposisjon for styret for Reindrifftsens utviklingsfond. Reindrifftsens utviklingsfond skal primært finansiere utviklingstiltak og næringsfremmende prosjekter som tilfører noe nytt og kommer en bred gruppe reindrifftsutøvere til gode.

Norske Reindriftsamers Landsforbund foreslår i sitt krav at det øremerkes midler til tilskudd til tap av rein i ulykker. Statens forhandlingsutvalg er enig med Norske Reindriftsamers Landsforbund i at det bør være en egen avsetning til dette formålet. Det er krevende for styret for Reindriftens utviklingsfond å budsjettere for ordningen og prioritere dette formålet opp mot utviklingstiltak. Antall søkere på ordningen har variert over år, men Landbruksdirektoratet rapporterer om en økning i antall søkere siden 2023, og en relativt større økning i de årlige tilskuddsbeløpene. Det vurderes at dagens finansieringsmodell er lite forutsigbar.

Statens forhandlingsutvalg foreslår en avsetning på 1,5 mill. kroner til tilskudd til tap av rein i ulykker i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Det fastsettes en egen forskrift for ordningen.

5.8.20 Frie midler til disposisjon for RUF-styret

Statens forhandlingsutvalg foreslår at det settes av 14,0 mill. kroner til disposisjon for styret for Reindriftens utviklingsfond i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Statens forhandlingsutvalg har i tråd med Norske Reindriftsamers Landsforbunds krav foreslått å øremerke 1,5 mill. kroner til tilskudd til tap av rein i ulykke, se punkt 5.8.19. Dette reduserer de frie midlene med 1,5 mill. kroner. Statens forhandlingsutvalg foreslår likevel å opprettholde avsetningen på om lag samme nivå, med en reduksjon på 0,85 mill. kroner. Statens forhandlingsutvalg legger til grunn at de frie midlene til Reindriftens utviklingsfond skal legge til rette for klimatilpasningstiltak, herunder infrastrukturtiltak.

Statens forhandlingsutvalg legger til grunn at styret for Reindriftens utviklingsfond skal utøve sin myndighet med utgangspunkt i bevilgningsrammen og forskrift om Reindriftens utviklingsfond, og at styret selv legger opp til en plan for disponering av frie midler som bidrar til å nå målene i reindriftspolitikken.

Styret for Reindriftens utviklingsfond kan innvilge tilskudd fra Reindriftens utviklingsfond etter ordninger for:

- Reindrifftsanlegg, herunder gjerder og slakteanlegg.
- Refusjon av dokumenterte utgifter til deltagelse på kurs/etterutdanning.
- Tilskudd til feltbarnehager.
- Juridisk bistand til reinbeitedistrikter eller siidaer.

I tillegg kan styret for Reindriftens utviklingsfond tildele midler i samsvar med formålet for forskrift om Reindriftens utviklingsfond, herunder:

- Sikring av reindriftens beiterett, herunder støtte til distriktenes arbeid med sikring av reindriftens arealer.
- Praktiske tiltak innenfor reindriften.
- Faglige tiltak til fremme for reindriften, herunder veiledning, kursvirksomhet, etterutdanning, beitegranskning, planlegging og avlstiltak.
- Utvikling av binæringer og formål av generell kulturell betydning.
- Tiltak for å fremme likestilling og kvinners situasjon i reindriften.
- **Tilskudd til tiltak knyttet til klimatilpasning, beredskap og forebygging.**
- Forskning og kunnskapsformidling.
- Tilrettelegging for at reineiere med nedsatt funksjonsevne kan delta i reindrifftsarbeidet.
- Fjerning av gammelt gjerdemateriell.
- Stipend til reindrifftsrelatert masteroppgave.

I sitt krav foreslår Norske Reindriftsamers Landsforbund et nytt tiltak «knyttet til klimatilpasning, beredskap og forebygging, herunder pilotprosjekter og utprøving av nye driftsformer». Statens forhandlingsutvalg foreslår at *Tilskudd til tiltak knyttet til klimatilpasning, beredskap og forebygging* erstatter det nåværende *Tilskudd til tiltak for reindriftsnæringen som følge av klimaendringer*, jf. Norske Reindriftsamers Landsforbunds krav.

Statens forhandlingsutvalg mener vilkårene for tilskudd fra Reindriftens utviklingsfond i hovedsak bør ha de samme vilkårene som de direkte tilskuddene. Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond kapittel 4 omhandler refusjon av kursutgifter. Statens forhandlingsutvalg foreslår at gjeldende vilkår endres slik at det henvises til vilkåret i forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag § 3. Videre foreslår Statens forhandlingsutvalg at det tas inn som et vilkår at siidaandelen som søker tilhører må oppfylle vilkårene i forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag § 4 om reintall.

Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond kapittel 5 omhandler tilskudd til feltbarnehage. Statens forhandlingsutvalg foreslår at det inntas som vilkår for tilskudd at reinbeitedistrikt, sommersiida og reinlag oppfyller vilkårene i forskrift om tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag § 2-1. Videre foreslås det at et slikt vilkår også inntas i forskriftens kapittel 7 om tilskudd til juridisk bistand.

5.9 Kostnadssenkende og direkte tilskudd

5.9.1 Økonomisk ramme

Statens forhandlingsutvalg foreslår en avsetning på 160,25 mill. kroner til kostnadssenkende og direkte tilskudd for Reindrifftsavtalen 2026/2027, en økning på 6,95 mill. kroner.

5.9.2 Forvaltning av tilskudd

Produksjonspremien og kalveslaktetilskuddet beregnes på grunnlag av slakteuttak og inntekt foregående år. Produksjonspremien beregnes på grunnlag av inntekt i budsjettåret, mens kalveslaktetilskuddet beregnes på grunnlag av antall kalv slaktet i driftsåret. Avsetningen til disse to tilskuddsordningene fastsettes i reindrifftsavtalen, på grunnlag av prognoser fra Landbruksdirektoratet. Satsene fastsettes også i reindrifftsavtalen, men det er tatt forbehold om at avtalepartene kan sette satsene ned dersom utbetalingene overstiger rammen. Prognoser for kommende år, før tilskuddsgrunnlaget i inneværende år er kjent, vil alltid være usikre.

I 2025 var det store variasjoner i Landbruksdirektoratets prognose fra januar 2025 til desember 2026. Det skapte usikkerhet om hvorvidt rammen var tilstrekkelig til å dekke tilskuddsutbetalingene i 2025. Statens forhandlingsutvalg mener det er behov for å gjøre en endring i tilskuddsforvaltningen, slik at det fastsettes midlertidige satser i reindrifftsavtalen, og at endelige satser fastsettes på et senere tidspunkt, når tilskuddsomfanget er kjent. For Reindrifftsavtalen 2026/2027 foreslår derfor Statens forhandlingsutvalg at det fastsettes midlertidige satser for de kostnadssenkende og direkte tilskuddene i avtalen, og at endelige satser fastsettes i 2027. Dette vil gi en mer forsvarlig økonomiforvaltning.

Dersom satsene må nedjusteres i 2027 foreslår Statens forhandlingsutvalg at satsen for produksjonspremien nedjusteres med inntil 3 prosent. Er ikke en slik justering tilstrekkelig reduseres satsen for det ordinære kalveslaktetilskuddet med inntil 150 kroner. Dersom en slik justering ikke er tilstrekkelig må avtalepartene bli enige om hvilke justeringer som skal gjøres.

For inneværende avtale foreslår Statens forhandlingsutvalg at det gjøres en ny vurdering av satsene under forskriftsmøtet i juni 2026, for å sikre at tilskuddsutbetalingene holdes innenfor rammen. Vurderingen gjøres på bakgrunn av en oppdatert prognose basert på slakteuttak og antall søknader som er levert.

5.9.3 Tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag

Distriktstilskuddet skal bidra til å gi distriktene og reinlagene økt medansvar for å sikre en bærekraftig reindrift, balanse mellom reintall og beiter, sikring av arealer og økt lønnsomhet. Tilskuddet skal videre gi grunnlag for avsetning til beredskap, investeringer i utstyr til føring, arbeid med helse, miljø og sikkerhet, avløsning til ferie og fritid samt avløsning ved egen sykdom og barns sykdom utover folketrygdens generelle ordninger.

I vedtak 12. juni 2025 innvilget Reindriftsstyret søknad om ny distriktsinndeling for reinbeitedistrikt 16 (sak 08/25). En arbeidsgruppe jobber nå med et forslag til distriktsinndeling som skal legges frem for Reindriftsstyret i slutten av februar. Endringene knyttet til distrikt 16 vil, uavhengig av hvordan ny distriktsinndeling vil bli, kreve endringer i forskrift om tilskudd til reinbeitedistrikt og reinlag. Statens forhandlingsutvalg legger til grunn at de nye distriktene vil få den ordinære satsen for distriktstilskudd, og at et eventuelt fellesbeitedistrikt vil få samme sats som distrikt 17 har i dag. Statens forhandlingsutvalg ønsker å drøfte om det er behov for ytterligere endringer av forskriften med Norske Reindriftsamers Landsforbund. Statens forhandlingsutvalg ønsker også å drøfte en eventuell overgangsordning for inneværende avtale.

Som en del av distriktstilskuddet gis det tilskudd til distriktenes beredskapsfond. Innretningen av dette tilskuddet ble endret i Reindriftsavtalen 2025/2026. Statens forhandlingsutvalg foreslår at det presiseres at det er et vilkår for å motta tilskudd til beredskapsfond at distriktet eller reinlaget har fått innvilget distriktstilskudd. Dette er i henhold til dagens forvaltning av ordningen, og er ikke en materiell endring.

Statens forhandlingsutvalg foreslår at antall døgn reindriften selv skal håndtere en beitekrise, før det kan innvilges ekstraordinært tilskudd til beredskap, skal økes fra 30 døgn til 45 døgn, se omtale i punkt 5.8.10. Statens forhandlingsutvalg foreslår at satsen for tilskudd til distriktenes beredskapsfond økes fra 45 kroner per rein til 67,5 kroner per rein, slik at det offentlige bidraget til distriktets beredskapsfond fortsatt utgjør 1,5 kroner per rein per døgn.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å øke avsetningen til tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag med 2,9 mill. kroner, til 48,0 mill. kroner for Reindriftsavtalen 2026/2027. Øvrige satser og regelverk foreslås videreført.

5.9.4 Forskriftsendring – forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag

Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag § 4 gir unntak fra hovedregelen om at siidaens reintall skal være i samsvar med øvre reintall fastsatt i godkjente bruksregler. Statens forhandlingsutvalg ønsker å drøfte endring av unntakene i bestemmelsen i løpet av forhandlingene.

Forskriftens § 5 omhandler reduksjon i tilskudd dersom siidaandeler ikke oppfyller vilkårene om reintall i forskriftens § 4 eller har økt sitt reintall i strid med § 4. Størrelsen på reduksjonen har ikke blitt endret siden Reindriftsavtalen 2019/2020. Etter den tid har både kjøttpris og øvrige tilskuddssatser økt. Dette medfører at det i noen områder lønner seg å ha eller øke med 10 rein mer, da fortjenesten for de for mange reinene er større enn reduksjonen. Etter gjeldende forskrift innebærer en overskridelse på mellom 1 og 10 rein en reduksjon på 1000 kroner per rein, mellom 11 og 20 rein er reduksjonen 2000 kroner og mellom 21 og 30 rein er reduksjonen 3000 kroner. Statens forhandlingsutvalg foreslår at størrelsen på reduksjonene økes med 50 prosent.

5.9.5 Produksjonspremie

Formålet med produksjonspremien er å premiere innsats, produksjon og videreforedling i næringen. Produksjonspremien bidrar også til å verdsette og synliggjøre den innsatsen som utføres i tillegg til arbeidet på fjellet.

Med et antatt slakteuttak i 2026 på 73 000 rein er det nødvendig å redusere satser for produksjonspremien. Statens forhandlingsutvalg foreslår å redusere satsen fra 41 prosent til 39 prosent.

Statens forhandlingsutvalg foreslår en avsetning på 54,6 mill. kroner til produksjonspremie i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Gjeldende regelverk foreslås videreført.

5.9.6 Kalveslaktetilskudd

Formålet med kalveslaktetilskuddet er å stimulere til at en større del av kjøttproduksjonen foregår på kalv, noe som er ressursøkonomisk gunstig. Uttak av kalv reduserer presset på vinterbeitene, og reduserer tapene i løpet av vinteren. Økt uttak av kalv bidrar også til økt produktivitet fordi tilveksten på kalv er større enn tilveksten på større dyr.

I Reindrifftsavtalen 2025/2026 ble satsen for kalveslaktetilskuddet økt til 740 kroner per kalv, og det ble innført et kvalitetstilskudd. Kalveslakt i klasse O+ og høyere får et ekstra tilskudd på 100 kroner i tillegg til det ordinære tilskuddet.

Statens forhandlingsutvalg foreslår en avsetning på 42,5 mill. kroner til kalveslaktetilskudd i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Gjeldende satser og regelverk foreslås videreført.

5.9.7 Tilskudd som kompensasjon for veibruksavgift på bensin

I Reindrifftsavtalen 2025/2026 ble det etablert en tilskuddsordning for kompensasjon for veibruksavgift på bensin, som en ny ordning i forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag. Tilskuddet skal kompensere for veibruksavgift på bensin for ikke-veigående kjøretøy, det vil si snøskuter, ATV og terrengmotorsykkel.

Det gis et tilskudd som kompensasjon for veibruksavgift på bensin basert på produksjon. Tilskuddet fastsettes etter intervaller for slakteuttak per siidaandel, jf. tabell 5.1.

Tabell 5.1 Tilskuddssatser kompensasjon for veibruksavgift

Slakteuttak (kilo)	Tilskudd (kroner)
500 – 999	4 000
1000 – 2499	8 000
2500 – 4999	15 000
5000 og over	20 000

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre avsetningen på 4,5 mill. kroner i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Gjeldende satser og regelverk foreslås videreført.

5.9.8 Særskilt driftstilskudd til ungdom

Formålet med særskilt driftstilskudd til ungdom er å støtte opp om siidaandelsledere under 30 år som er under etablering og oppbygging av egen drift.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre avsetningen på 2,2 mill. kroner til særskilt driftstilskudd til ungdom i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Gjeldende satser og regelverk foreslås videreført.

5.9.9 Etableringstilskudd

Etableringstilskuddet har som formål å støtte opp om reindrifftsutøvere under 35 år som får opprettet eller overdratt til seg siidaandel.

Etter § 9 kan en person som får overdratt eller opprettet siidaandel til seg før han eller hun har fylt 35 år, innvilges et etableringstilskudd. Formålet med ordningen er å støtte opp om unge utøvere som skal etablere seg som siidaandelsledere. Statens forhandlingsutvalg vurderer at det er nødvendig å innta en presisering i bestemmelsen om at dette tilskuddet kun kan innvilges en gang per generasjonsovergang.

Statens forhandlingsutvalg foreslår en avsetning til etableringstilskudd med 3,2 mill. kroner i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Gjeldende satser og øvrig regelverk foreslås videreført.

5.9.10 Ektefelle/samboertillegg

Formålet med ektefelle-/samboertillegget er å støtte opp om den familiebaserte reindriften samt bidra til å øke inntektsgrunnlaget i næringen ved å legge til rette for deltakelse av begge ektefeller/samboere på like vilkår. Tilskuddet skal bidra til at begge ektefeller/samboere skal kunne delta i reindriften på fulltid, eller tilnærmet fulltid. Tilskuddet innvilges kun til siidaandeler der begge ektefeller/samboere står oppført som ledere av siidaandelen.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre avsetningen på 0,8 mill. kroner til ektefelle-/samboertillegg i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Gjeldende satser og regelverk foreslås videreført.

5.9.11 Særskilt driftstilskudd til kvinner med egen siidaandel

Formålet med særskilt driftstilskudd til kvinner er å støtte kvinner som har reindrift som hovednæring. Minst 50 prosent av siidaandelsleders inntekt må stamme fra avgiftspliktig salgsinntekt fra salg av kjøtt fra rein i eget merke.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre avsetningen på 1,1 mill. kroner til særskilt driftstilskudd for kvinner i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Gjeldende satser og regelverk foreslås videreført.

5.9.12 Tilskudd til frakt av rein i forbindelse med slakting

Tilskudd til frakt av rein i forbindelse med slakting skal bidra til utjevning av pris på reinkjøtt til reineier i ulike reinbeitedistrikt og reinlag samt bidra til effektiv slakting og omsetning av reinkjøtt, jf. forskrift 17. juni 2009 nr. 657 om tilskudd ved frakt av rein i forbindelse med slakting. Tilskuddet skal også bidra til økt slakteuttak før innflytting til høst- og vinterbeiter. Frakttilskuddet bidrar også til økt konkurranse om råstoffet.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å flytte ordningen fra post 51 Reindrifftsens utviklingsfond til post 75 Direkte og kostnadssenkende tilskudd. Tilskuddet er et kostnadssenkende tiltak, og bør derfor ligge på post 75. Dette er en teknisk endring, og medfører ingen endringer i avsetning eller innretning.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre avsetningen til frakt av rein på 3,0 mill. kroner i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Gjeldende satser og regelverk foreslås videreført.

5.9.13 Tilskudd til rapportering av slaktet rein

Det kan gis tilskudd til rapportering av slaktet rein, jf. forskrift 21. juni 2011 nr. 617 om rapportering av slaktet rein og lagerbeholdning. Forskriften åpner for at de som slakter rein kan søke om økonomisk støtte til gjennomføring av de aldersbestemmelser som kreves.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å flytte ordningen fra post 51 Reindriftens utviklingsfond til post 75 Direkte og kostnadssenkende tilskudd. Tilskuddet er et kostnadssenkende tiltak, og bør derfor ligge på post 75. Dette er en teknisk endring, og medfører ingen endringer i avsetning eller innretning.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre avsetningen til rapportering av slaktet rein med 0,35 mill. kroner i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Gjeldende satser og regelverk foreslås videreført.

5.10 Velferdsordninger

Det foreslås en avsetning på 4,4 mill. kroner til velferdsordninger over Reindrifftsavtalen 2026/2027. Dette fordeles på tidligpensjonsordning, avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall, og overføring til den kollektive forsikringsordningen som gir reindrifftsutøvere 100 prosent dekning av sykepengegrunnlaget.

5.10.1 Tidligpensjon

Tidligpensjon for reindrifftsutøvere skal bidra til å lette generasjonsovergangene i reindriften for de som har hatt hoveddelen av sine inntekter fra reindrift. Ordningen skal gjøre det mulig for aktive næringsutøvere å gå ut av næringen før de har rett til alderspensjon fra folketrygden, og skal videre stimulere til at reintallet og sysselsettingsstrukturen tilpasses næringens ressurs- og inntektsgrunnlag.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre avsetningen på 2,3 mill. kroner til ordningen med tidligpensjon i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Gjeldende satser og regelverk foreslås videreført.

5.10.2 Tilskudd til avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall

Tilskudd til avløsning skal bidra til å gi bedre økonomisk trygghet for reindrifftsutøvere, og styrke den familiebaserte reindriften. Det kan tildeles tilskudd til avløser ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall. Tilskudd til avløsning forvaltes av Landbruksdirektoratet.

Statens forhandlingsutvalg foreslår at det gjøres noen strukturelle endringer i forskrift om tilskudd til avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall. Dette innebærer ikke materielle endringer, men knytter seg til forskriftens oppbygning, og skal bidra til å klargjøre hva som gjelder for de ulike formålene i forskriften.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre avsetningen på 1,6 mill. kroner i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Gjeldende satser og regelverk forøvrig foreslås videreført.

5.10.3 Øvrige velferdsordninger

For reindrifftsutøvere utgjør sykepengene fra NAV i utgangspunktet 80 prosent av sykepengegrunnlaget. For å sikre reindrifftsutøvere sykepenger tilsvarende 100 prosent av sykepengegrunnlaget foreslår Statens forhandlingsutvalg at avsetningen over reindrifftsavtalen

videreføres på 0,5 mill. kroner i Reindrifftsavtalen 2026/2027. Slik som tidligere år overføres midlene sentralt til folketrygden.

Statens forhandlingsutvalg vil også påpeke at reindrifftsutøvere har mulighet til å tegne individuell forsikring gjennom NAV som gir 100 prosent dekning av sykepengegrunnlaget også de første 1–16 dagene.

5.11 Organisasjonstilskudd

Formålet med organisasjonstilskuddet er å bidra til at Norske Reindrifftsamers Landsforbund kan delta aktivt i prosesser av sentral betydning for reindrifften, og til en utvikling av reindrifften i samsvar med den til enhver tid gjeldende reindrifftspolitik. Det er en forutsetning for tilskuddet at Norske Reindrifftsamers Landsforbund deltar på de arenaene som er sentrale for reindrifften, og har en aktiv oppfølging av relevante prosesser.

Organisasjonstilskuddet gis med følgende vilkår:

- Søknad om tilskudd sendes Landbruksdirektoratet innen 31. august 2026.
- Tilskuddet utbetales kvartalsvis.
- Søknaden skal omfatte årsrapport og revisorgodkjent regnskap for siste driftsår, i tillegg til planer og budsjett for 2027.
- Søknaden skal inneholde en oversikt over antall medlemmer i Norske Reindrifftsamers Landsforbund per 1. juli 2026.
- Norske Reindrifftsamers Landsforbunds styre og lokallag skal ved valg av styrer ta hensyn til kjønnsfordeling og geografisk representasjon, slik at de forskjellige interesser i reindrifften blir ivaretatt.

Statens forhandlingsutvalg viser til Reindrifftsavtalen 2024/2025 der det fremgikk at Klima- og miljødepartementet skulle tildele 0,5 mill. kroner til etablering av en fagstilling i Norske Reindrifftsamers Landsforbund for rovviltrelaterte problemstillinger og tiltakspakken som ble lagt frem av regjeringen i desember 2023, slik at reindrifften kan delta aktivt i prosesser innenfor disse områdene. Denne tildelingen ligger utenfor reindrifftsavtalen, og er ikke en del av forhandlingene.

Statens forhandlingsutvalg foreslår å videreføre organisasjonstilskuddet på 10,5 mill. kroner i Reindrifftsavtalen 2026/2027.

6 Forhold utenfor rammen av forhandlingene

Norske Reindriftsamers Landsforbund har i sitt krav tatt opp en rekke forhold som ligger utenfor reindrifftsforhandlingene. Landbruks- og matdepartementet har orientert de relevante departementene om kravene. Temaene som er tatt opp i kravet vil bli diskutert i løpet av forhandlingene.

Vedlegg 1. Fordeling av tilbudets ramme

Kapittel 1151 Til gjennomføring av reindrifftsavtalen (mill. kroner)

Post	Benevnelse	Reindrifftsavtalen 2025/2026	Forslag til Reindrifftsavtalen 2026/2027	Endring
51	Tilskudd til utviklings- og investeringstiltak	81,8	87,65	5,85
72	Organisasjonstilskudd	10,5	10,5	-
75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd	153,3	160,25	6,95
79	Velferdsordninger	4,4	4,4	-
Sum kapittel 1151		250,0	262,8	12,8

Post 51 Reindriftens utviklingsfond (mill. kroner)

Formål	Reindrifftsavtalen 2025/2026	Forslag til Reindrifftsavtalen 2026/2027	Endring
Konfliktforebyggende tiltak	3,0	4,0	1,0
Utviklingsprogrammet	8,2	7,4	-0,8
Fagbrevordningen	4,0	5,0	1,0
Markedstiltak	5,5	5,5	-
Pramming	6,0	6,0	-
Lærings- og omsorgsbaserte tjenester	3,0	3,0	-
Klassifiseringssystemet for reinsdyrslakt	0,5	0,65	0,15
Beredskapsfond	15,0	20,0	5,0
Møte- og befaringskostnader beredskapsutvalg	0,9	0,9	-
Tilskudd til frakt av rein ved slakting	3,0	-	- 3,0
Tilskudd til rapportering av slaktet rein	0,35	-	- 0,35
Reindriftens arealbrukskart	0,5	0,5	-
HMS-tjeneste i reindriften	3,0	3,0	-
Helsetjenesten for rein	2,0	2,0	-
Helseregister for rein	-	0,5	0,5
Tilskudd til utgifter ved føring og flytting	4,5	4,5	-
Rådgivningstjeneste i arealsaker	6,0	6,2	0,2
Tilskudd til distriktsplaner	1,5	1,5	-
Digitale distriktsplaner	-	1,5	1,5
Tilskudd til tap av rein i ulykker	-	1,5	1,5
Frie midler til disposisjon for RUF-styret	14,85	14,0	-0,85
Sum	81,8	87,65	5,85

Post 75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd (mill. kroner)

Formål	Reindrifftsavtalen 2025/2026	Forslag til Reindrifftsavtalen 2026/2027	Endring
Distriktstilskudd	45,1	48	2,9
Produksjonspremie	54,5	54,6	0,1
Kalveslaktetilskudd	41,9	42,5	0,6
Tilskudd som kompensasjon for veibruksavgift på bensin	4,5	4,5	-
Særskilt driftstilskudd til ungdom	2,2	2,2	-
Etableringstilskudd	3,2	3,2	-
Ektefelle-/ samboertilskudd	0,8	0,8	-
Særskilt driftstilskudd til kvinner	1,1	1,1	-
Tilskudd til frakt av rein ved slakting	-	3,0	3,0
Tilskudd til rapportering av slaktet rein	-	0,35	0,35
Sum	153,3	160,25	6,95

Post 79 Velferdsordninger (mill. kroner)

Formål	Reindrifftsavtalen 2025/2026	Forslag til Reindrifftsavtalen 2026/2027	Endring
Tidligpensjon	2,3	2,3	-
Tilskudd til avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall	1,6	1,6	-
Øvrige velferdsordninger (sykepenges)	0,5	0,5	-
Sum	4,4	4,4	-